

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

F: 01 433 10 31

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Številka: 007-326/2015/52

Ljubljana, 18. 12. 2017

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu - predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu in ga pošlje v obravnavo po rednem postopku Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Lilijana Kozlovič
GENERALNA SEKRETARKA

PRILOGE:

– Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu

PREJMEJO:

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

– Služba Vlade RS za zakonodajo		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - Marko Drofenik, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, - Mojca Štepic, Sektor za socialno podjetništvo, združništvo in ekonomsko demokracijo, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
<ul style="list-style-type: none"> - Zdravko Počivalšek, minister - Aleš Cantarutti, državni sekretar - Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka - Mojca Štepic, vodja sektorja za socialno podjetništvo, združništvo in ekonomsko demokracijo, MGRT - Tadej Slapnik, državni sekretar, KPV 		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu na novo opredeljuje pomene izrazov socialna ekonomija, socialno podjetništvo in socialno podjetje ter daje možnost pridobitve statusa socialnega podjetja tudi invalidskih podjetjem in zaposlitvenim centrom kot subjektom socialne ekonomije, s čimer se sledi privzeti praksi Evropske komisije.</p> <p>Razveljavi se uredba, ki določa dejavnosti socialnega podjetništva in omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ukinja se možnost izplačila dobička ter omejitev plač, na novo pa se uvaja uredba za spremljanje družbenih učinkov.</p> <p>Novela zakona odpravlja tip A in B socialnih podjetij ter poenostavlja poročanje in ohranjanja statusa socialnih podjetij ter vodenje evidence socialnih podjetij.</p> <p>Svet za socialno podjetništvo se širi v svet za socialno ekonomijo, hkrati pa se strategija razvoja socialnega podjetništva spreminja v strategijo razvoja socialne ekonomije, ki postaja 10-letna.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	<p>gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij:</p> <p>S spremembo zakona je omogočena pridobitev statusa socialnega podjetja tudi invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom, katerih namen ustanovitve ni izključno pridobivanje dobička, vendar poslujejo po tržnih zakonitostih in upoštevajo ostale cilje in načela socialnega podjetništva.</p> <p>Zaradi poenostavitve pri poročanju in ohranjanje statusa socialnih podjetij se predvideva ustanavljanje novih socialnih podjetij, s čimer se bo povečala stopnja zaposlovanja (tudi ranljivih skupin ljudi na trgu dela).</p> <p>Socialna podjetja bodo zagotavljala celovitejšo ponudbo izdelkov in storitev na trgu (komplementarna ponudba ponudbi konvencionalnih subjektov s tržno manj</p>	DA

	konkurenčnimi proizvodi in storitvami).	
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje: S spremembo zakona je omogočena pridobitev statusa socialnega podjetja tudi invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom.	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij <p>Zakon redefinira pripravo, izvajanje in spremljanje Strategije razvoja socialne ekonomije v Sloveniji.</p>	DA

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrep□, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				

II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP □ Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

/OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
- II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:
- II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Izvedena bo aplikativna študija za merjenje družbenih učinkov kot osnova za pripravo modela merjenja družbenih učinkov in posledično podzakonskega akta (Uredba za spremljanje družbenih učinkov).

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Gradivo je bilo v javni razpravi od 9. 11. 2015 do 9. 12. 2015.

Mnenja, predloge in pripombe so posredovali:

- Skupnost občin Slovenije (SOS)
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS)
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS)
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS)

Upoštevani so bili: večinoma.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

SOS:

- Ustanovitev posebnih zaposlitvenih centrov za bivše odvisnike od prepovedanih drog: novela zakona določa cilje, načela, dejavnosti ter pogoje za ustanovitev, delovanje in ukinitve socialnih podjetij in ni smiselno, da opredeljuje nove oblike zaposlitvenih centrov.
- Omogočanje posebnih spodbud za poslovanje socialnim podjetjem v prvih petih letih po pridobitvi statusa: menimo, da po dveh letih delovanja poslovodstvo že prejme dovolj znanj in izkušenj za poslovanje.

KGZS:

- Pridobitev statusa socialnega podjetja za kmetije, ki se ne ustanovijo kot nepridobitne pravne osebe: osnovna in splošno sprejeta definicija socialnega podjetja pravi, da je socialno podjetje nepridobitna pravna oseba, ki pridobi status socialnega podjetja, pri čemer je nepridobitnost eno ključnih načel socialnega podjetništva.
- Umestitev ključnih standardov in meril za presojanje družbenih učinkov v Zakon in ne v Uredbo: priprava modela za spremljanje družbenih učinkov je kompleksna naloga z zahtevnim procesom priprave, ki bo vključeval tako strokovnjake kot konkretna socialna podjetja in bo tudi predhodno testiran v praksi, zato menimo, da je podrobnejša uredba bolj primerna oblika določitve.
- Imenovanje državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade, odgovornega za socialno podjetništvo v Svet za socialno ekonomijo: dikcija »odgovoren za socialno podjetništvo« je preveč natančno definirana in se lahko spremeni ob spremembi vlade, zato se ohrani bolj splošna oblika.
- Priprava strategije razvoja socialne ekonomije za obdobje posamezne finančne perspektive: ukrepi se bodo načrtovali za obdobje dveh let, s čimer je mogoče upoštevati možnosti v okviru finančne perspektive.

ZSSS in OZS:

- Dodatna akumulacija olajšav in subvencij za invalidska podjetja in zaposlitvene centre, ki lahko pridobijo statusa socialnega podjetja: menimo, da zaradi v osnovi manj ugodnega položaja invalidov na trgu dela (delne ali bistvene ovire pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti), ne gre za izkrivljanje konkurence.

OZS:

- Ohranitev tipa A in tipa B socialnih podjetij ter omejitev izvajanja dejavnosti na družbeno koristne: socialna podjetja lahko še vedno zaposlujejo najbolj ranljive skupine na trgu dela, lahko pa opravljajo tudi druge dejavnosti, s katerimi pa morajo zasledovati načela socialnega podjetništva, kot na primer »opravljanja dejavnosti v javnem interesu« ali »družbeno koristno delovanje«. Tudi praksa nekaterih evropskih držav kaže širjenje dejavnosti (Belgija, Nemčija, Nizozemska, Združeno kraljestvo), kjer so socialna podjetja generator socialnih inovacij, ki spodbujajo nove oblike zagotavljanja storitev (in dejavnosti) kot so poslovne storitve,

ustvarjalne in digitalne / internetne storitve, zagotavljanje trajnostnih potrošniških izdelkov in storitev, itd..

- Dodati namen združevanja socialnih podjetij: ohranja se splošna dikcija iz prvotnega zakona, saj menimo, da bi natančnejše definiranje namena lahko imelo izključujoč vpliv. Namen in cilje povezovanja si lahko definira vsako združenje posebej.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

Zdravko Počivalšek
MINISTER

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o socialnem podjetništvu (v nadaljnjem besedilu: ZSoP) je bil sprejet marca 2011 in se je začel uporabljati januarja 2012. V obdobju uporabe zakona se je pokazala potreba, da se nekatere določbe zakona dopolnijo ali spremenijo. V obdobju od sprejema zakona do decembra 2014 je bilo za področje socialnega podjetništva pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je v tem obdobju tudi zbiralo vse predloge, ki so jih nanj naslavljali predstavniki socialnih podjetij in zainteresirane javnosti. Od 1. januarja 2015 dalje pa je za področje socialnega podjetništva pristojno Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Vlada Republike Slovenije je v koalicijski pogodbi opredelila spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, združništva in ekonomske demokracije kot strateški vladni projekt. Cilj strateškega projekta je v obdobju do leta 2027 razviti sektor socialnega podjetništva na evropsko primerljivo raven.

Ena izmed ključnih aktivnosti za doseganje tega cilja je tudi sodobna zakonodaja, ki ureja področje socialnega podjetništva. Da bi identificirali predloge sprememb ZSoP, so bile v sklopu izvajanja vladnega strateškega projekta sestavljene vladne projektne skupine, v katerih so sodelovali tudi predstavniki sektorja socialne ekonomije, ki so prav tako identificirale predloge potrebnih sprememb ZSoP. Poleg tega so predlogi sprememb usklajeni z normativnimi ureditvami primerljivih evropskih držav in z usmeritvami, ki jih je na področju spodbujanja razvoja socialnega podjetništva pripravila Evropska komisija.

Osnovni namen novele zakona je odpraviti tiste zakonske pomanjkljivosti, ki so v praksi odvrčale od registracije statusa socialnega podjetja v skladu z določbami tega zakona. Med njimi je treba posebej izpostaviti: delitev na A in B tip socialnih podjetij, zahtevo po zaposlitvi določenega števila oseb v socialnem podjetju, administrativne ovire za pridobitev in ohranitev statusa socialnega podjetja, omejitve vrst dejavnosti, ki jih socialna podjetja lahko opravljajo, in omejitve registracije statusa socialnega podjetja za pravne osebe s statusom invalidskega podjetja in zaposlitvenega centra.

V obdobju od začetka veljave zakona (1. januarja 2012) do začetka izvajanja vladnega strateškega projekta spodbujanja razvoja socialnega podjetništva, združništva in ekonomske demokracije (1. januarja 2015) je bilo v Republiki Sloveniji registriranih le 67 socialnih podjetij. Od začetka izvajanja vladnega strateškega projekta od 1. januarja 2015 do 11. julija 2017 je število registriranih socialnih podjetij predvsem zaradi spodbud, ki jih Vlada Republike Slovenije namenja ustanavljanju, razvoju in rasti socialnih podjetij, naraslo za 380 odstotkov na 255. Poleg teh v Republiki Sloveniji deluje veliko število pravnih oseb, ki jih v skladu z opredelitvijo socialnega podjetništva lahko uvrščamo med socialna podjetja, a se tudi zaradi omejitev in ovir veljavnega ZSoP niso odločila za registracijo statusa. Zaposlitvenim centrom in invalidskim podjetjem pa registracija socialnega podjetja zaradi veljavne določbe v ZSoP glede pridobitve statusa sploh ni omogočena.

V letu 2010 je socialno podjetništvo zagotavljalo delo 14,5 milijona Evropejcem, v oktobru 2016 pa po zadnjih podatkih ekspertne skupine Evropske komisije za socialno podjetništvo – GECES že

deset odstotkov delovnih mest in osem odstotkov BDP EU.¹ Eno od štirih podjetij, ki jih vsako leto ustanovijo v Evropski uniji, je socialno podjetje.² Socialna podjetja, za katera je značilna hitra rast (26,8 odstotka med letoma 2002 in 2010 v EU)³, so se v zadnjih letih gospodarske in finančne krize izkazala tudi za zelo odporna; dokazala so sposobnost premagovati različne ovire in zmožnost prenesti pretrese, kot je npr. zagotavljanje stabilnosti zaposlitve. Glede tega ima socialno podjetništvo nedvomno svoje mesto v središču strategije Evropa 2020, saj dejansko prispeva k pametni in trajnostni rasti. Njegova moč temelji na štirih vrednotah: z upravljanjem in dejanskim sodelovanjem doseči uresničenje končnega načela »ena oseba, en glas« – sodelovanje, solidarnost, pluralizem in trajnostni razvoj.

Razlog, da so socialna podjetja danes tako pomembna, je predvsem v njihovi sposobnosti reševanja **štirih enakovrednih izzivov**, s katerimi se trenutno spoprijemata Republika Slovenija in Evropska unija.

1. Ustvarjanje in razvoj kakovostnih delovnih mest

Od vrhunca finančne krize leta 2008 je EU izgubila približno tri milijone delovnih mest neto. Nova delovna mesta v glavnem ustvarjajo mlada dinamična podjetja, zato Republika Slovenija potrebuje več novih podjetij in drzne ukrepe za spodbujanje socialnega podjetništva. Za uspešno ustvarjanje novih delovnih mest se morata Vlade Republike Slovenije in Evropska komisija posvetiti spodbujanju »podjetniškega vzdušja«.

V tem okviru imajo socialna podjetja ključno vlogo: številna delujejo na delovno intenzivnih poslovnih področjih in na delovno intenziven način. Dejstvo, da povečevanje dobička ni njihovo vodilo, jim omogoča, da ohranjajo in celo ustvarjajo delovna mesta, medtem ko jih tradicionalna podjetja ukinjajo. Poleg tega socialna podjetja omogočajo razvoj večšin in zato izboljšujejo zaposljivost delovne sile ter prispevajo k ustvarjanju delovnih mest v tradicionalnem gospodarstvu. Končno pa socialna podjetja zagotavljajo tudi visokokakovostne storitve za potrošnike in omogočajo socialne inovacije in tako utirajo pot novim delovnim priložnostim na področjih, ki jih tradicionalna podjetja ali javni subjekti ne izkoriščajo.

2. Begunska kriza

Republika Slovenija in Evropska unija se pri iskanju trajnostno naravnanih rešitev begunske krize spoprijemata z velikimi težavami. Prosilci za azil se po pridobitvi statusa begunca srečujejo s številnimi ovirami, zlasti kadar si prizadevajo ustaliti se v državi gostiteljici. Socialno podjetništvo s primerno ravni varstva in avtonomnosti nedvomno prispeva k večji ponudbi struktur, namenjenih tem ranljivim skupinam. Zadnje sporočilo Komisije o begunski krizi nas opominja, da »*obstaja več kot 60 milijonov beguncev ali notranje razseljenih ljudi po vsem svetu, kar je najhujša begunska kriza po drugi svetovni vojni*«. ⁴ V takih razmerah si države članice lahko pomagajo z večjo vključitvijo socialnih podjetij, ki prispeva k boljšemu vključevanju beguncev: ker gre za organizirana podjetja, njihova dejavnost izkazuje solidarnost državljanov, deležna pa so tudi večjega zaupanja in verodostojnosti pri zagotavljanju storitev kot podjetja, ki delujejo samo na podlagi dobička.

3. V lokalno skupnost vpeto gospodarstvo

Ker socialna podjetja večinoma izvirajo iz pobud lokalnih gospodarskih akterjev, so močno povezana z geografskimi območji, kjer delujejo. Socialni podjetniki večinoma iščejo rešitve za lokalne potrebe. To pojasnjuje zelo nizko stopnjo izgube delovnih mest v socialnih podjetjih, zastavlja pa tudi nekaj vprašanj o poudarku na posnemanju najboljših praks socialnih podjetij z različnih območij. Socialna podjetja so ključnega pomena za lokalne in regionalne skupnosti. Te imajo lahko od ustvarjene

¹ Evropski ekonomsko-socialni odbor, *Socialno gospodarstvo v Evropski uniji*, poročilo Joséja Luisa Monzóna in Rafaela Chaveza, 2012.

² COM (2011) 682, končno.

³ Ibidem.

⁴ COM (2016) 85, končno.

dodane vrednosti neposredno korist ne glede na to, ali izvira iz ustvarjanja bogastva in socialnih povezav ali iz proizvodnje novih izdelkov in storitev.

Lokalne in regionalne skupnosti imajo tako neposreden interes in tudi pomembno vlogo pri ustvarjanju ugodnih pogojev za socialna podjetja na svojih območjih. Politike v zvezi s socialnimi podjetji morajo sooblikovati ali soustvarjati socialni podjetniki in organi z ustrežno pristojnostjo. Različne evropske mreže⁵ lokalnih in regionalnih organov so še posebej dobro izhodišče za širjenje sporočil odločevalcem in dopolnjevanje prizadevanj držav članic v zvezi s tem.

4. Enakost spolov

Številne raziskave dokazujejo, kako pomemben je boj proti diskriminaciji žensk tako za finančno uspešnost kot socialni učinek organizacije.⁶ Vsako podjetje mora podpirati enakost spolov znotraj in zunaj podjetja, vendar pa morajo biti socialna podjetja na tem področju zgled, saj njihova vizija in cilji zelo pogosto temeljijo na vrednotah, kot sta solidarnost in enakopravnost.

Ženske v socialnih podjetjih pogosteje zasedajo vodilne položaje kot v tradicionalnih MSP-jih.⁷ V Združenem kraljestvu na primer so leta 2015 štirideset odstotkov socialnih podjetij vodile ženske v primerjavi s samo 18-odstotnim deležem v MSP-jih.⁸ Pri teh prizadevanjih je treba vztrajati, še zlasti če želijo socialna podjetja ohraniti sloves nosilcev pozitivne in napredne spremembe v Evropski uniji. Komisija in različne ravni oblasti v državah članicah jih morajo v tem pogledu podpreti. To pomeni poenostavitev ukrepov tako pri formalnih kot neformalnih standardih, socialnih razmerjih in trenutnih politikah, ki lahko ovirajo dober namen.

Po Strategiji za enakost žensk in moških (2010–2015) je Evropska komisija sprejela dokument Strateško sodelovanje za enakost spolov 2016–2019.⁹

Socialna podjetja imajo posebno odgovornost na področju enakosti spolov, kjer morajo biti za zgled. Enakost spolov mora biti zato načelo v jedru politik zaposlovanja in poklicnega razvoja v vsakem socialnem podjetju: pravica žensk do dostopa do enakih možnosti in sredstev, saj socialna podjetja ne smejo spregledati sposobnosti odločanja tako žensk kot moških, ker bi to lahko precej zmanjšalo splošne zmogljivosti skupnosti in družb.

V zadnjih nekaj letih so dodatne možnosti za razvoj socialnih podjetij v Sloveniji ustvarila **tri nova gibanja**. Ta gibanja obljublajo rast, inovacije in konkurenčnost republike Slovenije:

1. Sodelovalno gospodarstvo

Sodelovalno gospodarstvo je deležno velikega zanimanja državljanov in podjetij. Nastanek spletnih platform je močno olajšal izmenjavo storitev med posamezniki. Sodelovalno gospodarstvo zahteva nove oblike družbene interakcije in pomaga v boju proti izolaciji podeželskih območij, zato je za socialna podjetja še privlačnejše. Socialni podjetniki resnično lahko sprožijo številne pomembne pobude na tem področju prav zaradi svoje močne lokalne ukoreninjenosti in sposobnosti krepitve socialnih vezi. Na tem področju socialna podjetja trenutno zaostajajo.

Sporočilo Komisije o nadgradnji enotnega trga nas opominja, da sodelovalno gospodarstvo »zagotavlja priložnosti za rast inovativnih zagonskih podjetij in obstoječih evropskih podjetij, tako v

⁵ Za ponazoritev glej delo mreže REVES (Evropska mreža mest in regij za socialno ekonomijo), <http://www.revesnetwork.eu/mission.php>, vpogled 3. maja 2016.

⁶ ICRW, Acumen, *Ženske in socialna podjetja, kako lahko vključevanje spolov krepi podjetniške rešitve v boju proti revščini (Women and social enterprises, how gender integration can boost entrepreneurial solutions to poverty)*, <http://www.icrw.org/sites/default/files/publications/Acumen%20Report.pdf>, 2015.

⁷ Pour La Solidarité, *L'accès des femmes aux postes à responsabilité en Europe, Bonnes pratiques et recommandations pour les entreprises sociales et classiques*, Etudes et Dossiers, marec 2016.

⁸ Social Enterprise UK, *Pregled stanja socialnega podjetništva (State of Social Enterprise Survey 2015)*, str. 4.

⁹ Evropska komisija, Strateško sodelovanje za enakost spolov 2016–2019, http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/160111_strategic_engagement_en.pdf, 2015.

matični državi kot prek meja.»¹⁰

Socialna podjetja imajo številne možnosti za inovativnost in učinkovitost na področju sodelovalnega gospodarstva, vendar pa je potrebno ozaveščanje in konkretni ukrepi v državah članicah, da bi jim pomagali doseči polno enakopravnost.

Še posebej pa socialna podjetja potrebujejo pomoč pri obvladovanju zapletenih orodij za digitalizacijo, kot so spletne platforme.

2. Krožno gospodarstvo

Krožno gospodarstvo se je pojavilo v širšem okviru pobud za trajnostni razvoj, ki primarno obravnava okoljske potrebe. Njegov cilj je proizvodnja blaga in storitev z omejeno porabo in potrošnjo surovin ter obnovljivih virov energije. Koraki za okoljsko primerno zasnovano, ponovno uporabo izdelkov, popravilo, ponovno uporabo odpadkov in recikliranje, ki so značilni za to novo obliko gospodarstva, zahtevajo tehnološke in socialne inovacije, ki jih upravičeno podpirajo predvsem socialna podjetja.

Sporočilo Komisije o akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo navaja: »MSP-ji, vključno s socialnimi podjetji, bodo ključno prispevali h krožnemu gospodarstvu.«¹¹

Pomembno se je zavedati, da so socialna podjetja v številnih državah članicah pionirji krožnega gospodarstva in na tem področju še vedno vodilna. EU in države članice bi lahko imele pri razvoju krožnega gospodarstva še večjo korist od inovacijske sposobnosti socialnih podjetij, če bi bili na voljo ustrezna podpora in pomoč, da bi ta podjetja lahko uresničila vse svoje zmogljivosti.

3. Vključujoča podjetja

Okvir vključujočega gospodarstva skupine G20¹² navaja: »Vključujoča podjetja nudijo blago, storitve in preživetje na tržno izvedljivi podlagi v določenem obsegu ali s prilagodljivim obsegom ljudem, ki živijo na dnu (ekonomske) piramide (BOP), zato postanejo del vrednostne verige osrednje dejavnosti podjetij kot dobavitelji, distributerji, trgovci na drobno ali stranke. Poleg teh tržno vključujočih dejavnosti si podjetja lahko zastavijo tudi širše cilje socialne vključenosti. Vključujoče podjetje bi moralo spodbujati trajnostni razvoj v vseh njegovih razsežnostih – gospodarski, socialni in okoljski.«

Okvir vključujočega gospodarstva skupine G20 predvideva tri vrste vključujočih poslovnih pristopov: vključujoče poslovne modele, vključujoče gospodarske dejavnosti in pobude socialnega podjetništva.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Ključni cilji sprejetja novele ZSoP so:

- okrepiti delovanje socialnih podjetij po načelu tržne naravnosti,
- povečati število registriranih socialnih podjetij,
- povečati število delovnih mest, ki jih zagotavljajo socialna podjetja,
- povečati pozitivne družbene učinke, ki jih z izvajanje poslovne dejavnosti zagotavljajo socialna podjetja,
- povečati BDP, ki ga ustvarjajo socialna podjetja,
- odpraviti administrativne ovire pri postopkih registracije socialnega podjetja,
- omogočiti pridobitev statusa socialnega podjetja tudi invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom.

¹⁰ COM (2011) 550, končno.

¹¹ COM (2011) 614, končno.

¹² G20 Inclusive business framework (2015), FRAMEWORK <http://g20.org.tr/wp-content/uploads/2015/11/G20-Inclusive-Business-Framework.pdf>.

2.2 Načela

V socialno podjetništvo se lahko vključujejo nepridobitne pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje za ustanovitev in poslujejo po naslednjih načelih, ki izkazujejo njihov socialni značaj:

- podjetje je ustanovljeno na podlagi prostovoljne odločitve ustanovitelja (avtonomna pobuda);
- namen ustanovitve ni izključno pridobivanje dobička (nepridobitni namen ustanovitve);
- socialna podjetja so ustanovljena z namenom trajnega opravljanja dejavnosti in so lahko ustanovljena z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, s čimer se izpolnjuje javni interes (opravljanje dejavnosti v javnem interesu);
- člani v njih delujejo prostovoljno (prostovoljno delovanje);
- pri upravljanju so te pravne osebe samostojne (neodvisnost);
- s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu poslujejo po tržnih zakonitostih (tržna naravnost);
- lahko vključujejo prostovoljsko delo (vključevanje prostovoljskega dela);
- posamezni ustanovitelji ali lastniki pri odločanju nimajo prevladujočega vpliva, odločitve sprejemajo vsi člani po načelu en član – en glas, neodvisno od deleža vloženega kapitala (enakopravnost članstva);
- v odločanje vključujejo tudi deležnike (sodelovanje deležnikov pri upravljanju);
- premoženje, dobiček in presežke prihodkov nad odhodki vlagajo v dejavnost socialnega podjetja oziroma uporabljajo za skupnostne in druge nepridobitne namene, delitev dobička ali presežkov prihodkov pa ni dopustna ali je skladno s tem zakonom omejena (neprofitnost delovanja);
- zagotavljajo pregledno finančno poslovanje in notranji nadzor nad materialnim in finančnim poslovanjem (pregledno poslovanje);
- trajno delujejo v korist svojih članov, uporabnikov in širše skupnosti (družbeno koristno delovanje).

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Osnovni namen novele zakona je odpraviti tiste zakonske pomanjkljivosti, ki so v skladu z določbami veljavnega zakona v praksi odvrčale podjetnike od registracije socialnega podjetja. Z novelo zakona odpravljamo delitev socialnih podjetij na tip A in tip B, ki sta do zdaj ločevala socialna podjetja glede na to, ali so status pridobila iz naslova izvajanja poslovne dejavnosti, ki je bila na podlagi zakona in podzakonskih aktov opredeljena kot dejavnost, ki zagotavlja pozitivne družbene učinke (tip A), in na socialna podjetja tipa B, ki so pridobila status socialnega podjetja iz naslova zaposlovanja določenega deleža težje zaposljivih oseb (1/3 od vseh zaposlenih). Po odpravi delitve na dva tipa socialnih podjetij se bo od socialnega podjetja zahtevalo zagotavljanje pozitivnih družbenih učinkov iz naslova poslovne dejavnosti ali iz naslova zaposlovanja težje zaposljivih oseb. Delitev socialnih podjetij na tip A in tip B je v praksi prinesla več slabega kot dobrega, od dodatnih zahtev za poročanje do prevladujočega splošnega mnenja v javnosti, da so socialna podjetja predvsem podjetja, ki zaposlujejo ranljive ciljne skupine (tip B) in kot taka potrebujejo pomoč države. Z novelo zakona želimo spodbuditi razmišljanje javnosti in delovanje socialnih podjetij v smeri zagotavljanja trajnega poslovanja, predvsem z

delovanjem po načelu tržne naravnosti, to je s poslovanjem po tržnih zakonitostih s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu.

Z novelo zakona se odpravlja zahteva, da mora socialno podjetje v roku enega leta od registracije zaposliti vsaj eno osebo, v roku dveh let od registracije pa vsaj dve osebi. Z odpravo tega pogoja se socialna podjetja izenači z vsemi ostalimi podjetji, ki teh zahtev za svojo registracijo nimajo. Ključni pogoj za zaposlovanje v socialnem podjetju je namreč dovolj velik obseg prihodkov, ki jih socialno podjetje ustvari na trgu in od katerih je dejansko odvisna finančna zmožnost socialnega podjetja, da zagotavlja plače zaposlenim.

Z odpravo administrativnih ovir za pridobitev in ohranitev statusa socialnega podjetja pričakujemo, da se bo večji delež obstoječih socialnih podjetnikov odločil za registracijo statusa socialnega podjetja. Z odpravo omejitve registracije statusa socialnega podjetja za pravne osebe s statusom invalidskega podjetja in zaposlitvenega centra tudi tem pravnim osebam omogočamo, da, če je to v njihovem interesu, pridobijo status socialnega podjetja.

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom.
Z novelo zakona se bodo na novo uredili način in pogoji pridobitve in ohranitve statusa socialnega podjetja.
- Vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati.
Na podlagi novele bo sprejeta uredba, s katero se bodo podrobneje opredelili standardi, merila in kazalniki za spremljanje družbenih učinkov iz naslova dejavnosti socialnih podjetij. S sprejeto novelo zakona bo prenehala veljati Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva.
- Vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite, kako (npr. s kolektivnimi pogodbami).
Niso identificirana.
- Vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi.
Niso identificirana.
- Vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi.
Niso identificirana.
- Vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi in v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.
Niso identificirana.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- Z veljavnim pravnim redom.
Novela zakona ne posega v veljavno zakonodajo in je zato normativno usklajena.
- S splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.
Novela zakona je usklajena s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.
- S predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in obravnavati v »paketu«.
Ni potrebe po spremembi ali obravnavi posebnih predpisov v paketu.

č) Usklajenost predloga zakona:

- S samoupravnimi lokalnimi skupnostmi.
V javni obravnavi je Skupnost občin Slovenije posredovala podporo konceptu sprememb

zakona z nekaj manjšimi pripombami k posameznim členom, ki niso bili v celoti upoštevani, kot je razvidno iz točke 9. vladnega gradiva (Predstavitev sodelovanja javnosti).

- S civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša. Večinoma usklajeno.
- S subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne ustanove, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti). Večinoma usklajeno.

3. OCENA FINANČNIH POŠLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Ocena finančnih sredstev za državni proračun.
Novela zakona ne predvideva dodatnih finančnih sredstev za državni proračun.
- Ocena drugih javnih finančnih sredstev.
V finančni perspektivi 2014–2020 je v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014–2020, Prednostna os 3: »Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast«, Prednostna naložba: »Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji« na voljo še 1,8 mio EUR za zagon socialnih podjetij. Posledično z razpisanimi sredstvi v višini 1,8 mio EUR ocenjujemo, da **se bo povečalo zaposlovanje v socialnih podjetjih, kar bo prineslo povečanje prihodkov pokojninske in zdravstvene blagajne iz naslova prispevkov za socialno varnost**. Obsega dodatnih prihodkov ni mogoče vnaprej oceniti, saj je obseg izplačil odvisen od poslovnih odločitev socialnih podjetij in predvsem od uspešnosti njihovega poslovanja.
- Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.
V finančni perspektivi 2014–2020 je v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014–2020, Prednostna os 3: »Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast«, Prednostna naložba: »Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji« na voljo še 1,8 mio EUR za zagon socialnih podjetij. Posledično z razpisanimi sredstvi v višini 1,8 mio EUR ocenjujemo, da **se bo povečalo zaposlovanje v socialnih podjetjih, kar bo prineslo povečanje prihodkov državnega proračuna iz naslova dohodnine**. Obsega dodatnih prihodkov ni mogoče vnaprej oceniti, saj je obseg izplačil odvisen od poslovnih odločitev socialnih podjetij in predvsem od uspešnosti njihovega poslovanja.
- Predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javnofinančna sredstva.
Ne predvidevamo spremembe obveznosti za druga javnofinančna sredstva.
- Predvideni prihranki za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.
Ne predvidevamo dodatnih prihrankov za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.
- Sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva).
Novela zakona ne predvideva zagotavljanja sredstev z zadolževanjem.
- V naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena.
Novela zakona ne vpliva na spremembo višine sredstev, zagotovljenih v naslednjem proračunskem obdobju.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Novela zakona ne predvideva dodatnih finančnih sredstev za državni proračun.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je usklajen s pravnim redom EU.

Nacionalne definicije in koncepti socialnega podjetništva/ekonomije

V zadnjih letih je dvajset evropskih držav tudi formalno priznalo koncept socialnega podjetništva z vidika splošno sprejete opredelitve (ali meril, ki definirajo socialno podjetje).

V šestih državah prevladuje koncept socialne ekonomije ali socialne in solidarnostne ekonomije. V teh državah lahko najdemo uradno definicijo »subjekta socialne ekonomije«, ki ima veliko podobnosti z opredelitvijo socialnega podjetja po SBI (»Social Business Initiative« – »pobude za socialno podjetništvo«), ki jo povzemamo tudi v slovenski zakonodaji.

V širših značilnostih, ki opredeljujejo socialno podjetje, obstaja vedno večje soglasje oziroma poenotenje širših značilnosti socialnih podjetij po državah, tj. avtonomna organizacija, ki združuje družbeni namen s podjetniško dejavnostjo, kljub temu pa se nacionalne definicije in koncepti v podrobnostih med seboj razlikujejo. Glavna razhajanja so:

- Redke države operacionalizirajo podjetniške razsežnosti socialnih podjetij z določitvijo pragov za ustvarjanje prihodkov na trgu, npr.: **Češka** – najmanj 10 odstotkov prihodkov socialnega podjetja mora izhajati iz tržne dejavnosti, **Združeno kraljestvo** – najmanj 25 odstotkov, **Italija** – najmanj 70 odstotkov, **Hrvaška** – najmanj 25 odstotkov v treh letih po ustanovitvi.
- Interpretacija tega, kaj je to socialni cilj, se razlikuje od ozkega osredotočanja na delovno integracijo prikrajšanih skupin (WISE¹³) (npr. v **Litvi, na Finskem, Poljskem, Slovaškem in Švedskem**) do širših družbenih in okoljskih ciljev, na primer področja obnovljive energije in poštene trgovine (npr. v **Združenem kraljestvu, Grčiji**).
- Večina opredelitev izrecno definira prednost družbenih ciljev nad komercialnimi, vendar pa obstaja nekaj izjem (npr. **Češka, Latvija, Litva**).
- Nekatere nacionalne opredelitve popolnoma omejujejo izplačilo dobička socialnih podjetij (npr. **Italija, Poljska**), večina pa se nanaša na delno omejevanje izplačila dobička (npr. **Finska, Združeno kraljestvo**). Poleg tega nekatere nacionalne opredelitve sploh ne upoštevajo reinvestiranja dobička kot bistvene značilnosti socialnih podjetij (na primer **Litva**).

Pregled držav z zakonodajo o socialni ekonomiji/podjetništvu

Države, ki imajo socialno ekonomijo/podjetništvo definirano v zakonodajnih aktih, so:

DRŽAVA	ZAKON/AKT	LETO SPREJETJA	PRAVNI STATUS	PRAVNA OBLIKA	Število organizacij,
--------	-----------	----------------	---------------	---------------	----------------------

¹³ WISE – »work integration of disadvantaged groups« – delovna integracija prikrajšanih skupin.

					registriranih po pravni obliki/ ☐ statu su
BELGIJA	Družba za socialne namene (urejena v členih 661-669 belgijskega zakonika o gospodarskih družbah)	1995	x		736 (2013)
HRVAŠKA	Socialne zadruge, ustanovljene v skladu z novim Zakonom o zadrukah	2011		x	NP
ČEŠKA	Socialna zadruga, ustanovljena v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah št. 90/2012 Coll	Jan 2014		x	NP
DANSKA	Zakon o registriranih socialnih podjetjih št. 711 z dne 25. junija 2014	Jun 2014	x		NP
FINSKA	Zakon o socialnem podjetju (1351/2003)	2004	x		154 (2009)
FRANČIJA	Zadruga v skupnem interesu (SCIC) (zakon št. 47-1775 z leta 1947), ki predstavlja posebne določbe SCIC	2001		x	266 (2012)
GRČIJA	Zakon št. 4019/2011 o socialni ekonomiji in socialnem podjetništvu, ki ustnavlja socialne zadruge (Koin.S.Ep.) in	2011		x	530 (Jul 2014)
	Zakon 2716/99, ki ustvarja socialne zadruge z omejeno odgovornostjo (Koi.S.P.E.)	1999		x	10 (Jul 2014)
MADŽARSKA	Socialne zadruge (kot so opredeljene v Zakonu št. X iz leta 2006 o zadrukah)	2006		x	490 (2013)
ITALIJA	Zakon o socialnih zadrukah (381/1991)	1991		x	11.264 (2013)
	Zakon o socialnih podjetjih (155/2006)	2006	x		774 (2013)
LITVA	Zakon o socialnih podjetjih (IX-2251)	2004	x		133 (2014)
POLJSKA	Zakon o socialnih zadrukah	2006		x	~ 900 (2014)
PORTUGALSKA	Socialna solidarnostna zadruga v skladu s kooperativnim kodeksom (Zakon št. 51/96)	1997		x	108 (2014)
SLOVAŠKA	Zakon št. 5/2004 o zavodih za zaposlovanje	Sprememba 2008	x		94 (marec 2014)
SLOVENIJA	Zakon o socialnem podjetništvu (20/2011)	2011	x		33 (2013)
ŠPANIJA	Zadruge socialnih iniciativ	1999		x	566 (2009)
ZDRUŽENO KRALJESTVO	Predpisi družb z interesom skupnosti	2005		x	9.545 (jun 2014)

VO				
----	--	--	--	--

Države brez zakonodaje na področju socialnega podjetništva/ekonomije pa so: **Ciper, Nemčija** (Korporacije in zadruga, ki imajo status »javne koristi«), **Estonija, Irska, Latvija, Malta, Luksemburg, Nizozemska, Romunija, Švedska (WISE), Švica (WISE)**.

Pregled držav glede na sisteme podeljevanja statusov/certificiranja socialnih podjetij

Označbe, etikete in sistemi certificiranja za socialna podjetja po Evropi niso zelo razširjeni, izvajajo se v štirih evropskih državah (Finska, Združeno Kraljestvo, Nemčija, Poljska).

Štirje programi označevanja so:

- znamka socialnih podjetij F-SEM (Finska);
- [eS] certifikat – podjetje za socialno ekonomijo (Poljska);
- znamka socialnih podjetij (Združeno kraljestvo);
- Žig »Wirk« ali žig »It Works« (Nemčija).

Za označbe, nalepke ali potrdila so si tam, kjer ti obstajajo, prizadevali za široko priznanje, vendar so jih socialna podjetja sprejela omejeno. Na primer na Finskem so ugotovili, da sama oznaka v širši javnosti ni posebej znana, vendar pa bi bili anketirani posamezniki pripravljeni dati prednost podjetjem, ki oznako uporabljajo.

Poleg takšnih formalnih oznak, etiket in sistemov certificiranja obstaja tudi nekaj držav, ki vzdržujejo neformalne sezname oz. registre sedanjih socialnih podjetij. Na Švedskem gre za seznam WISE, ki ga upravlja švedska agencija za gospodarsko in regionalno rast, medtem ko na Slovaškem Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vzdržuje register socialnih podjetij. Obstajajo tudi številne države članice, ki so sprejele konkretne ukrepe za razvoj oznak, etiket ali sistemov certificiranja. Na Danskem je bil februarja 2014 danskemu parlamentu predložen pravni predlog o vzpostavitvi prostovoljnega registra socialnih podjetij. Podobno so bile oznake za socialno podjetje predstavljene v Bolgariji in so bile v Akcijskem načrtu za socialno ekonomijo prepoznane kot prioritete.

Motiv za uvedbo prostovoljnega registra na Danskem je zagotoviti socialno identiteto med socialnimi podjetji. Registrirana socialna podjetja lahko v svojem imenu ali trženju uporabljajo izraz socialno podjetje. Prostovoljni register se lahko obravnava kot prvi korak k uvedbi bolj formalnega označevanja socialnih podjetij, a šele ko bo sektor zrel in trg pripravljen.

Pregled pravno-organizacijskih oblik socialnih podjetij po državah

Država	društva	fundacije	inštituti	neprofitne družbe	kooperative	delniške družbe	samosojni podjetniki	socialna podjetništvo kot pravna oblika	drugo
Avstrija									
Belgija									
Bolgarija									
Ciper									
Hrvaška									
Češka									
Danska									
Estonska									
Finska									
Francija									
Nemčija									
Grčija									
Madžarska									
Irski									
Italija									
Latvija									
Litva									
Luksemburg									
Malta									
Nizozemska									
Poljska									
Portugalska									
Romunija									
Slovaška									
Slovenija									
Španija									
Švedska									
Združeno Kraljestvo									
Švica									
Skupaj	22	12	3	3	15	10	3	4	6

Razmejitev tipov socialnih podjetij po državah glede na dejavnosti

Evropska socialna podjetja se zavzemajo za večji obseg dejavnosti, ki presega integracijo ranljivih ciljnih skupin in socialne storitve splošnega pomena.

Beleži se pomanjkanje standardnih klasifikacij dejavnosti socialnih podjetij znotraj in med državami, vendar pa se lahko na podlagi obstoječih praks pripravi široka tipologija sektorskih klasifikacij:

- socialno in ekonomsko vključevanje prikrajšanih in izključenih (npr. delovne integracije in zaščitene zaposlitve);
- socialne storitve splošnega pomena (npr. dolgotrajna oskrba starejših in ljudi s posebnimi potrebami, izobraževanje in varstvo otrok, službe za zaposlovanje in usposabljanje, socialna stanovanja, zdravstvene storitve itd.);
- druge javne storitve (npr. lokalni transport, vzdrževanje javnih površin in prostorov itd.);
- krepitev demokracije, državljskih pravic in digitalne vključenosti;
- okoljske dejavnosti (npr. zmanjševanje emisij in odpadkov, obnovljiva energija itd.);
- solidarnostne dejavnosti z državami v razvoju (npr. spodbujanje pravične trgovine itd.).

Kljub temu da je vidnih vse več dejavnosti socialnih podjetij, pa v nekaterih državah pravna opredelitev socialnega podjetja zmanjšuje dovoljeno vrsto dejavnosti. Socialna podjetja v **Avstriji, Bolgariji, na Češkem, v Nemčiji in Švici** na primer opravljajo t. i. dejavnosti v javnem interesu oz. javno koristne dejavnosti.

Najbolj prepoznavna (vendar ne nujno prevladujoča) dejavnost socialnih podjetij v Evropi je opredeljena kot delovna integracija prikrajšanih skupin (WISE). Dejavnosti WISE so v več državah prevladujoča oblika socialnih podjetij (npr. **Češka, Madžarska, Latvija, Poljska, Slovaška**). Vendar pa dejavnosti za delovno integracijo prikrajšanih skupin dosežejo z zagotavljanjem zelo širokega izbora blaga in storitev.

Poleg delovne integracije je večina storitev socialnega podjetništva v celotnem spektru storitev socialnega varstva ali socialnih storitev splošnega pomena, kot na primer: dolgotrajna oskrba starejših in invalidov, zgodnje izobraževanje in varstvo otrok, storitve zaposlovanja in usposabljanja, socialna

stanovanja, socialno vključevanje prikrajšanih oseb, kot so bivši storilci kaznivih dejanj, migranti, odvisniki od drog, skrb za zdravje in zdravstvene storitve itd.

Povezane in prekrivajoče se dejavnosti na različnih področjih (socialno-varstvene storitve, integracija prikrajšanih skupin, lokalni razvoj) včasih imenujemo skupnostne storitve (community/proximity services).

V evropskih državah pa obstajajo tudi druge gospodarske dejavnosti, ki zadovoljujejo kolektivne potrebe na področjih, kot so:

- okolje (na primer kmetijstvo, vrtnarstvo, predelava hrane, okoljske storitve in varstvo okolja) v državah, kot so **Češka, Malta in Romunija**;
- dejavnosti, ki služijo interesom skupnosti v **Združenem kraljestvu, Nemčiji in na Nizozemskem** (npr. bivanjske, transportne in energetske);
- kulturne, športne in rekreacijske dejavnosti (npr. umetnost, obrt, glasba in vedno bolj tudi turizem) **na Hrvaškem, Finskem, Madžarskem, Malti, Švedskem, v Estoniji in Grčiji**.

V nekaterih evropskih državah pa socialna podjetja opravljajo dejavnosti na področjih vseh gospodarskih poslov, na primer v Belgiji in v Nemčiji, na Nizozemskem in v Združenem kraljestvu. V teh državah socialne inovacije spodbujajo nove oblike zagotavljanja storitev, tudi poslovnih storitev, ustvarjalnih in digitalnih/internetnih storitev ter zagotavljajo trajnostne potrošne izdelke in storitve.

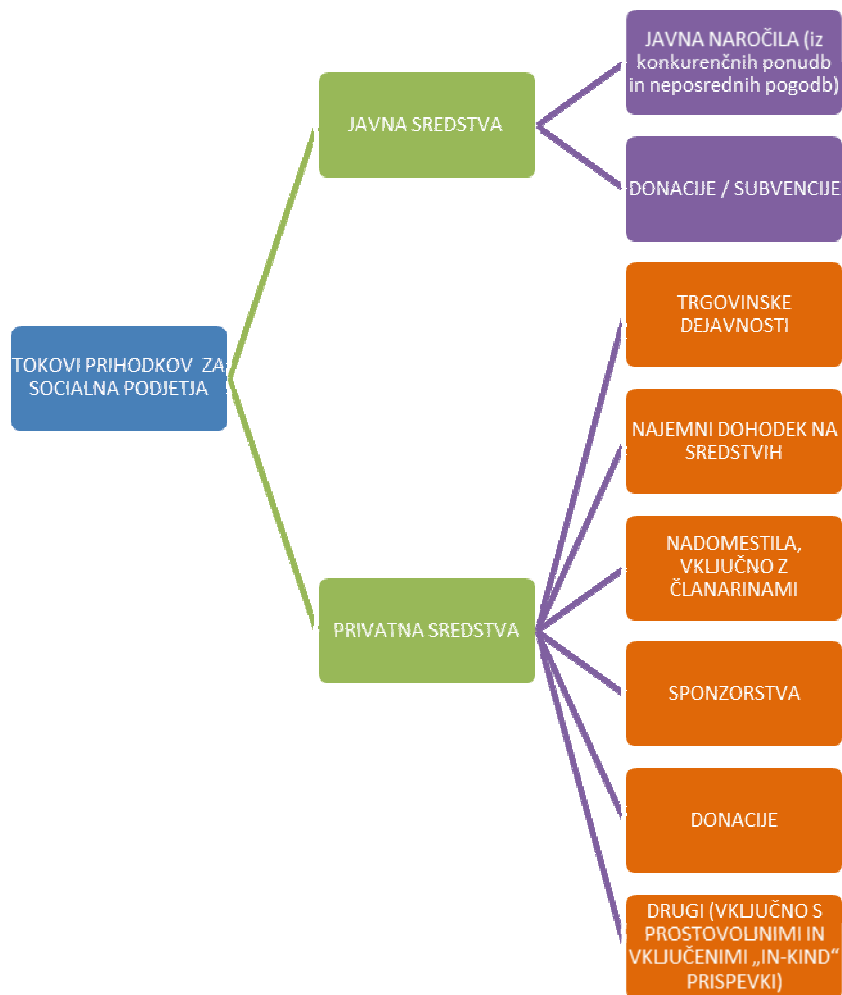
Socialna podjetja so s svojim razvojem razširila tudi področja integracije prikrajšanih skupin in zagotavljanja socialno-varstvenih storitev na sektorje splošnega interesa, ki niso samo socialne narave, temveč zagotavljajo tudi izobraževalne, kulturne, okoljske in javne komunalne storitve. Kljub temu pa v izboru dejavnosti socialnih podjetij obstajajo pomembne in precejšnje razlike.

Pregled socialnih podjetij po državah glede na omejitve pri ustvarjanju prihodka

Socialna podjetja v večini držav izkoriščajo vrsto različnih virov prihodkov, večina prihodkov pa prihaja iz javnega sektorja.

Podjetja za pridobivanje dobička navadno bazirajo svoje poslovne modele na prihodkih, ustvarjenih s trgovsko dejavnostjo, socialna podjetja pa običajno sprejmejo t. i. hibridni poslovni model, tj. svoje prihodke pridobivajo iz kombinacije tržnih virov, npr. s prodajo blaga in storitev v javnem ali zasebnem sektorju in netržnih virov, npr. iz državnih subvencij in donacij, zasebnih donacij, z nedenarnimi ali stvarnimi prispevki, kot je prostovoljno delo itd.

Glavni tokovi prihodkov socialnih podjetij so (prilagojeno po Spiess-Knafl (2012) Finanzierung von Sozialunternehmen – Eine empirische und theoretische Analyse):

V državah, kot so **Češka, Finska, Francija, Italija in Združeno kraljestvo**, socialna podjetja dobivajo večino svojih prihodkov iz tržnih virov in zlasti s prodajo blaga in storitev javnim organom (Italija približno 45 odstotkov). V številnih drugih državah, za katere so na voljo podatki (npr. **Avstrija in Poljska**), je podjetniška komponenta manj prisotna (manj kot 50 odstotkov svojih prihodkov pridobijo iz tržnih virov).

Primerjave kažejo, da obstaja močna povezava med organizacijsko/pravno obliko socialnega podjetja in stopnjo prihodkov, ustvarjenih iz tržnih virov. Institucionalno priznane oblike socialnih podjetij in WISE (kategoriji se med seboj ne izključujeta) so običajno bolj tržno usmerjene kot »de facto« socialna podjetja, ki izvirajo iz bolj tradicionalnega neprofitnega sektorja (tj. združenja, fundacije, prostovoljske in skupnostne organizacije).

Značilna dinamika, s katero socialno podjetje ustvarja svoj dohodek, je sklepanje pogodb za tiste storitve, ki jih javni organi po vsej Evropi ne zagotavljajo. To so predvsem storitve na področju zdravstvenega in socialnega varstva, izobraževanja, kazenskega pravosodja, prostega časa in številnih drugih področij. Cilj je zagotoviti najboljšo ceno, ponuditi večjo/boljšo izbiro in se prilagoditi uporabnikom teh storitev. Vendar pa je visoka odvisnost socialnih podjetij od javnega sektorja povzročila zaskrbljenost glede dolgoročne vzdržnosti poslovnih modelov v kontekstu varčevalnih ukrepov evropskih držav. V **Italiji** na primer se s takšnim zmanjšanjem odvisnosti soočajo socialne zadruge, medtem ko so v **Združenem Kraljestvu** tovrstni ukrepi še bolj spodbudili socialna podjetja, da uspešno prepoznavajo nove tržne priložnosti.

Pregled socialnih podjetij po državah glede na omejitve pri izplačilih dobička

Nekatere države popolnoma omejujejo izplačevanje dobičkov oziroma presežka prihodkov nad odhodki (npr. **Italija in Poljska**) oziroma določajo, da se presežki investirajo v nazaj delovanje/opravljanje dejavnosti socialnih podjetij. Delno izplačevanje omogočajo na **Finskem, Češkem, v Združenem kraljestvu, Grčiji in Franciji**, medtem ko npr. **Litva** reinvesticij morebitnega dobička v dejavnost ne obravnava kot pomemben del socialnega podjetništva.

Za socialne zadruge so značilne omejitve dobičkov, ki jih je mogoče razdeliti članom. Npr. v **Italiji** omejitve določajo, da je vsaj 30 odstotkov letnega čistega dobička dodeljenega rezervnemu skladu.

Za **grške** socialne zadruge je razdeljevanje dobičkov prepovedano, vendar zakon določa, da lahko do 35 odstotkov odstotkov presežka (dobička) letno razdelijo zaposlenim v obliki t. i. bonusa za produktivnost.

Člani socialnih zadrug na Češkem, lahko delijo do 33 odstotkov bilančnega dobička.

- Izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS.

Izjava o skladnosti predloga zakonskega ali podzakonskega akta s pravnim redom EU

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

Act Amending the Social Entrepreneurship Act

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2015-2130-0035

ID predpisa

ZAKO7175

ID izjave

1 (1)

Datum izjave

28.11.2017

3.) Skladnost predloga akta s predpisi EU

3.2) Uredbe/odločbe/sklepi, katerih izvrševanje neposredno ali posredno zagotavlja predlog akta

	CELEX oznaka predpisa	Naslov predpisa ter slovenski predpisi, ki se navezujejo na to uredbo/odločbo/sklep	Rok za uskladitev nacionalne zakonodaje	Rok, na katerega se nanaša uskladitev	Je za navedeni rok predlog tega akta v celoti uskladen z uredbo, sklepom ali odločbo? (obrazložitev)
1.	32014R0651	Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe			DA
	1. 2014-01-2676	Uredba o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije			
	2. 2016-01-2352	Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropskega teritorialnega sodelovanja v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014-2020			
	3. 2017-2430-0056	Uredba o pogojih za dodelitev pomoči letališčem državnega pomena			
	4. 2014-01-4156	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju invalidov			

4.) Ali je predlog pravnega akta tehnični predpis v smislu člena 8 direktive 31998L0034?

NE

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- Razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel.
Novela na novo uvaja poročanje socialnih podjetij o zagotavljanju družbenih učinkov, kar bo podlaga za preverjanje upravičenosti do statusa socialnega podjetja. Namen spremljanja družbenih učinkov v zakonu je v dokazovanju smotnosti in pomena delovanja socialnih podjetij ter prikaz razlikovanja socialnih od »klasičnih« podjetij.
- Ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen.
Z novelo se odpravlja poročanje o zaposlovanju delavcev v socialnih podjetjih glede na število in strukturo delavcev ter poročanje o nedoseganju predpisanega obsega prihodkov od dejavnosti socialnega podjetništva.
- Spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti.
Brez sprememb.
- Podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja.
Dokumente, potrebne za izvedbo postopka, bo natančno določala uredba.
- Ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov.
Brez sprememb.
- Ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni in ali bo potrebno dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva.
Ne.
- Ali se bo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšalo število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva.
Ne.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- Dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov.
Dokumente, potrebne za poročanje o družbenih učinkih, bo natančno določala uredba.
- Stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke.
Brez dodatnih stroškov.
- Čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.
Glede na to, da stranka ne bo več poročala o zaposlovanju delavcev v socialnih podjetjih glede na število in strukturo delavcev ter o nedoseganju predpisanega obsega prihodkov od dejavnosti socialnega podjetništva, poročala pa bo o doseganju družbenih učinkov, ocenjujemo, da se čas za pripravo ne bo bistveno spremenil.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Novela nima posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Ocenjujemo, da bodo posledice z vidika inovacij zaradi odprave omejitev izvajanja dejavnosti socialnih podjetij pozitivne. Posledično se zaradi uvajanja novih inovativnih izdelkov in storitev na trg pričakuje tudi pozitivne posledice za potrošnike in gospodinjstva.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Ocenjujemo, da bodo posledice za socialno področje pozitivne zaradi zmanjšanja administrativnih omejitev, ki so do zdaj subjekte odvrčale od registracije socialnega podjetja, in hkrati zato, ker se z novelo odpravljajo omejitve pri opravljanju dejavnosti in s tem priložnosti za socialno inoviranje, kar lahko privede do večje ponudbe in povpraševanja po novih izdelkih in storitvah ter posledično do večjega zaposlovanja (tudi ranljivih skupin na trgu dela) v socialnih podjetjih.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Brez posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti zakon bo predstavljen tako ciljnim skupinam na različnih dogodkih kot tudi širši javnosti prek medijev, javnih predstavitev in spletnih objav.

Uresničevanje sprejetega predpisa bo spremljalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

- Osebnostno ime zunanjega strokovnjaka ali podjetja in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi zakona: pri pripravi zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- Spletni naslov, na katerem je predpis objavljen.
- Predpis je objavljen na portalu E-demokracija.

- Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe.
- Gradivo je bilo v javni razpravi od 9. novembra 2015 do 9. decembra 2015.

- Datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja.
- /

- Seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte).
- /

- Bistvena mnenja, predlogi in pripombe javnosti.
- Nestrinjanje z omejitvami opravljanja dejavnosti socialnih podjetij (deregulacija, možnost dodelitve statusa socialnega podjetja zaposlitvenim centrom in invalidskim podjetjem, podrobnejša opredelitev pojmov, sestava Sveta za socialno ekonomijo, vloga prostovoljcev v socialnih podjetjih, pridobitev statusa socialnega podjetja za kmetije).

- Bistvena mnenja, predlogi in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.
- Ustanovitev posebnih zaposlitvenih centrov za bivše odvisnike od prepovedanih drog: novela zakona določa cilje, načela, dejavnosti ter pogoje za ustanovitev, delovanje in ukinitvev

- socialnih podjetij in ni smiselno, da opredeljuje nove oblike zaposlitvenih centrov.
- Omogočanje posebnih spodbud za poslovanje socialnih podjetij v prvih petih letih po pridobitvi statusa: menimo, da po dveh letih delovanja poslovodstvo že prejme dovolj znanja in izkušenj za poslovanje.
  - Pridobitev statusa socialnega podjetja za kmetije, ki se ne ustanovijo kot nepridobitne pravne osebe: osnovna in splošno sprejeta definicija socialnega podjetja pravi, da je socialno podjetje nepridobitna pravna oseba, ki pridobi status socialnega podjetja, pri čemer je nepridobitnost eno ključnih načel socialnega podjetništva.
  - Umestitev ključnih standardov in meril za presojanje družbenih učinkov v Zakon in ne v Uredbo: priprava modela za spremljanje družbenih učinkov je kompleksna naloga z zahtevnim procesom priprave, ki bo vključeval tako strokovnjake kot konkretna socialna podjetja in bo tudi predhodno testiran v praksi, zato menimo, da je podrobnejša uredba bolj primerna oblika določitve.
  - Imenovanje državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade, odgovornega za socialno podjetništvo v Svet za socialno ekonomijo: izraz »odgovoren za socialno podjetništvo« je preveč natančno definiran in se lahko spremeni ob spremembi vlade, zato se ohrani bolj splošna oblika.
  - Priprava strategije razvoja socialne ekonomije za obdobje posamezne finančne perspektive: ukrepi se bodo načrtovali za obdobje dveh let, s čemer je mogoče upoštevati možnosti v okviru finančne perspektive.
  - Dodatna akumulacija olajšav in subvencij za invalidska podjetja in zaposlitvene centre, ki lahko pridobijo status socialnega podjetja: menimo, da zaradi v osnovi manj ugodnega položaja invalidov na trgu dela (delne ali bistvene ovire pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti) ne gre za izkrivljanje konkurence.
  - Ohranitev tipa A in tipa B socialnih podjetij ter omejitev izvajanja dejavnosti na družbeno koristne: socialna podjetja lahko še vedno zaposlujejo najbolj ranljive skupine na trgu dela, lahko pa opravljajo tudi druge dejavnosti, s katerimi pa morajo zasledovati načela socialnega podjetništva, kot na primer »opravljanje dejavnosti v javnem interesu« ali »družbeno koristno delovanje«. Tudi praksa nekaterih evropskih držav kaže širjenje dejavnosti (Belgija, Nemčija, Nizozemska, Združeno kraljestvo). Tam so socialna podjetja generator socialnih inovacij, ki spodbujajo nove oblike storitev (in dejavnosti), kot so poslovne storitve, ustvarjalne in digitalne/internetne storitve, zagotavljanje trajnostnih potrošniških izdelkov in storitev itd.
  - Dodati namen združevanja socialnih podjetij: ohranja se splošno poimenovanje iz prvotnega zakona, saj menimo, da bi natančnejše definiranje namena lahko imelo izključujoč vpliv. Namen in cilje povezovanja si lahko določi vsako združenje posebej.

8. Zunanji strokovnjak ali pravna oseba, ki je sodeloval(a) pri pripravi zakona in plačilo, ki ga je za to prejel/a:

Pri pripravi zakona zunanji strokovnjaki ali pravne osebe niso sodelovale proti plačilu.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Zdravko Počivalšek, minister,
- Aleš Cantarutti, državni sekretar,
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka,
- Mojca Štepic, vodja sektorja za socialno podjetništvo, združništvo in ekonomsko demokracijo, MGRT
- Tadej Slapnik, državni sekretar, KPV.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11 in 90/14 – ZDU-1) se v prvem odstavku 1. člena črta beseda »zaposlovanja«.

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»2. člen

(pomeni izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. člani socialnega podjetja so osebe, ki imajo v socialnem podjetju upravljalne pravice, kot so ustanovitelji socialnega podjetja, lastniki socialnega podjetja, kadar imajo v socialnem podjetju osebe lahko lastniške deleže, in osebe, ki so vstopile v članstvo socialnega podjetja, kadar je socialno podjetje članska organizacija;
2. dejavnosti socialnega podjetništva so dejavnosti, ki zagotavljajo dodatno ponudbo izdelkov in storitev za večjo kakovost življenja ljudi ali bivanja v okolju, krepijo družbeno solidarnost in povezanost ali zagotavljajo doseganje enega ali več drugih ciljev iz prvega odstavka 3. člena tega zakona in s tem javni interes, s spodbudami ali olajšavami iz javnih sredstev pa ne izkrivljajo konkurence;
3. deležniki so delavci, zaposleni v socialnem podjetju, prostovoljci, ki v socialnem podjetju opravljajo prostovoljsko delo in osebe, ki so uporabniki izdelkov oziroma storitev socialnega podjetništva iz dejavnosti socialnega podjetništva na podlagi pogodbe ali drugega pravnega posla, sklenjenega za najmanj eno leto;
4. najbolj ranljive skupine na trgu dela so vsi prikrajšani delavci, resno prikrajšani delavci in invalidi;
5. nepridobitna pravna oseba je oseba, ki opravlja nepridobitno dejavnost in je lahko društvo, zavod, ustanova, gospodarska družba, zadruga, evropska zadruga ali druga pravna oseba zasebnega prava, ki ni ustanovljena izključno z namenom pridobivanja dobička in premoženja ne deli, prav tako ne deli ustvarjenega dobička ali presežkov prihodkov nad odhodki oziroma jih deli v omejenem obsegu v skladu z zakonom;
6. registrski organ je organ, ki na podlagi izpolnjevanja pogojev iz tega zakona podeljuje status socialnim podjetjem;
7. socialna ekonomija je ekonomija, sestavljena iz neprofitnih zasebnih organizacij (socialna podjetja, zadruge, invalidska podjetja, zaposlitveni centri, nevladne organizacije (društva, zavodi, ustanove oziroma fundacije), ki proizvajajo tržne in netržne izdelke in storitve, vendar so ustanovljene s socialnim ciljem in delujejo na podlagi participativnih procesov odločanja;
8. socialno podjetje je nepridobitna pravna oseba, ki pridobi status socialnega podjetja;
9. socialno podjetništvo je trajno opravljanje podjetniške dejavnosti s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu, kjer ustvarjanje dobička ni glavni cilj podjetniške aktivnosti, temveč so glavni cilj socialni oziroma družbeni učinki.«

3. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

(cilji in načela socialnega podjetništva)

(1) Socialno podjetništvo krepi družbeno solidarnost in povezanost, spodbuja sodelovanje ljudi, krepi inovativno sposobnost družbe za reševanje trajnostnih, socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, spodbuja socialne inovacije, zagotavlja dodatno ponudbo izdelkov in storitev, ki so v javnem interesu, razvija nove možnosti zaposlovanja, zagotavlja dodatna delovna mesta ter socialno vključenost in poklicno (re)integracijo ranljivih skupin ljudi na trgu dela.

(2) V socialno podjetništvo se vključujejo nepridobitne pravne osebe, ki so ustanovljene in poslujejo po naslednjih načelih (v nadaljnjem besedilu: načela), ki izkazujejo njihov socialni značaj:

1. ustanovljene so na podlagi prostovoljne odločitve ustanoviteljev (avtonomna pobuda);
2. namen ustanovitve ni izključno pridobivanje dobička (nepridobitni namen ustanovitve);
3. ustanovljene so z namenom trajnega opravljanja dejavnosti in so lahko ustanovljene z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, kar je tudi javni interes (opravljanje dejavnosti v javnem interesu);
4. člani v njih delujejo prostovoljno (prostovoljno delovanje);
5. pri upravljanju so samostojne (neodvisnost);
6. s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu poslujejo po tržnih zakonitostih (tržna naravnost);
7. lahko vključujejo prostovoljsko delo (vključevanje prostovoljskega dela);
8. posamezni ustanovitelji ali lastniki pri odločanju nimajo prevladujočega vpliva, odločitve sprejemajo vsi člani po načelu en član – en glas, neodvisno od deleža vloženega kapitala (enakopravnost članstva);
9. v odločanje vključujejo tudi deležnike (sodelovanje deležnikov pri upravljanju);
10. premoženje, dobiček in presežek prihodkov nad odhodki vlagajo v dejavnost socialnega podjetja oziroma ga uporabljajo za skupnostne in druge nepridobitne namene, delitev dobička ali presežkov prihodkov pa ni dopustna ali je skladno s tem zakonom omejena (neprofitno delovanje);
11. zagotavljajo pregledno finančno poslovanje in notranji nadzor nad materialnim in finančnim poslovanjem (pregledno poslovanje);
12. trajno delujejo v korist svojih članov, uporabnikov in širše skupnosti (družbeno koristno delovanje).«

4. člen

4. člen se črta.

5. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

(dejavnosti socialnega podjetništva)

(1) Izvajanje socialnega podjetništva se opravlja na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z uredbo podrobneje opredeli standarde, merila in kazalnike za spremljanje družbenih učinkov iz naslova dejavnosti socialnih podjetij.

(3) Z zakoni, ki urejajo področja, na katerih se opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva, in drugimi zakoni se lahko določijo tudi olajšave in spodbude za izvajanje dejavnosti socialnega podjetništva.«

6. člen

6. člen se črta.

7. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

»7. člen

(pristojnosti na področju socialnega podjetništva)

(1) Za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva, analiziranje potreb razvoja socialnega podjetništva, spodbujanje vključevanja občin v določanje in izvajanje politik razvoja socialnega podjetništva na lokalni in regionalni ravni, za pripravo razvojnih dokumentov ter za analiziranje, vrednotenje in spremljanje izvajanja ukrepov in politike razvoja socialnega podjetništva vlada na predlog resornih ministrstev, pristojnih strokovnih ustanov s področja socialne ekonomije in reprezentativnih združenj ustanovi Svet za socialno ekonomijo (v nadaljnjem besedilu: svet).

(2) V svet vlada imenuje:

- po enega predstavnika ministrstev, pristojnih za področja: gospodarstva, zaposlovanja, kmetijstva, zdravja, okolja, javne uprave, financ, kulture, zunanjih zadev, evropske kohezijske politike in enega predstavnika iz kabineta predsednika vlade,
- pet predstavnikov organizacij socialne ekonomije, in sicer: dva predstavnika socialnih podjetij, dva predstavnika zadrug ter enega predstavnika invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov na predlog pristojnih strokovnih ustanov s področja socialne ekonomije,
- enega predstavnika reprezentativnih združenj lokalnih skupnosti,
- dva predstavnika socialnih partnerjev na predlog reprezentativnih sindikalnih konfederacij in reprezentativnih delodajalskih organizacij in
- enega predstavnika strokovnih ustanov s področja socialne ekonomije na predlog organizacij civilne družbe.

(3) Svet zagotavlja usklajevanje politik na področju socialne ekonomije z ministrstvi, vladnimi službami, občinami, socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe. Za izvajanje svojih nalog svet zlasti:

- pripravi Strategijo razvoja socialne ekonomije (v nadaljnjem besedilu: strategija) in da mnenje k programu ukrepov,
- spremlja izvajanje strategije in
- usmerja in spremlja delo izvajalcev ukrepov.

(4) Za člane sveta, ki niso javni uslužbenci, se glede nasprotja interesov in prepovedi sprejemanja daril uporabljajo določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

(5) Strokovne naloge za svet izvajajo ministrstva in vladne službe iz prve alineje drugega odstavka tega člena vsak na svojem področju dela.

(6) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojno ministrstvo), zagotavlja usklajevanje izvajanja strokovnih nalog iz prejšnjega odstavka, spremljanje poslovanja socialnih podjetij in izvajanje ukrepov za spodbujanje razvoja socialne ekonomije. Za izvajanje nalog pristojno ministrstvo:

- v sodelovanju z drugimi ministrstvi in vladnimi službami pripravi program ukrepov za izvajanje strategije,
- spremlja izvajanje programa ukrepov,

- v sodelovanju z drugimi ministrstvi in vladnimi službami pripravlja analize, poročila in druga strokovna gradiva za svet,
- ugotavlja in spremlja izpolnjevanje pogojev, ki jih ta zakon določa za poslovanje socialnih podjetij, in pogojev za prepoved poslovanja nepridobitne pravne osebe kot socialno podjetje in
- vodi evidenco iz 42. člena tega zakona.

- (7) Izvajalci ukrepov iz prve alineje prejšnjega odstavka so ministrstva, vladne službe, javni skladi, javni zavodi ali druge pravne osebe javnega prava, ki so opredeljeni v strategiji oziroma v drugih dokumentih, ki urejajo izvajanje posameznih politik. Izvajalci nadzorujejo porabo sredstev iz naslova spodbud, ki jih socialna podjetja pridobijo na podlagi tega zakona.
- (8) Registrski organ, ki je na podlagi zakona pristojen za vpis nepridobitne pravne osebe v register oziroma za izdajo soglasja k njeni ustanovitvi, pri nepridobitni pravni osebi, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, v postopku za vpis v register ali za izdajo soglasja k ustanovitvi ugotavlja tudi izpolnjevanje pogojev, ki jih za pridobitev statusa socialnega podjetja določa ta zakon.
- (9) Izvajanje posameznih ukrepov in izvajanje storitev iz ukrepov lahko izvajalci iz sedmega odstavka tega člena oddajo drugim izvajalskim organizacijam, izbranim na javnem razpisu, po predpisih, ki urejajo javno naročanje. Izbrane organizacije tudi strokovno nadzorujejo izvajanje pogodbe o oddaji javnega naročila.
- (10) Ukrepe in storitve iz prejšnjega odstavka lahko izvaja pravna oseba javnega ali zasebnega prava, izbrana na javnem razpisu.«

8. člen

Drugi odstavek 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

- »(2) Status socialnega podjetja pridobi nepridobitna pravna oseba, če:
- opravlja gospodarske in negospodarske dejavnosti,
  - ima v svojih notranjih aktih opredeljeno omejitev delitve dobička oziroma premoženja med člane oziroma deležnike socialnega podjetja,
  - je neodvisna in organizacijsko samostojna v odnosu do pridobitnih gospodarskih družb, pravnih oseb javnega prava ali lokalnih skupnosti,
  - zagotavlja vključujočo obliko upravljanja, ki temelji na soodločanju in demokratičnem načinu odločanja in
  - izpolnjuje druge pogoje, ki jih določa ta zakon in zakon, ki ureja pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe.«

Tretji odstavek se črta.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

9. člen

Tretji odstavek 9. člena se spremeni tako, da se glasi:

- »(3) Nepridobitna pravna oseba ne more pridobiti statusa socialnega podjetja, če je v času postopka registracije spremembe akta o ustanovitvi, s katerimi bi se preoblikovala v socialno podjetje, v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije, če nima poravnanih vseh dospelih davčnih obveznosti in prispevkov za socialno varnost delavcev v višini 50 eurov ali več ali če ni imela predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje

zadnjih petih let do dneva oddaje spremembe akta o ustanovitvi, s katerim naj bi se preoblikovala v socialno podjetje.«

10. člen

Drugi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Delitev dobička in presežkov prihodkov oziroma premoženja ni dovoljena.«

V tretjem odstavku se črta druga alineja, dosedanja tretja alineja pa postane druga alineja.

V četrtem odstavku se beseda »tretji« nadomesti z besedo »drugi«.

11. člen

V prvem odstavku 12. člena se v prvem stavku črta besedilo »oziroma temeljni akt«, v drugem stavku pa se črta besedilo »ali druge dejavnosti, če hkrati določi, katere skupine ljudi iz 6. člena tega zakona bo zaposlovalo«.

V drugem odstavku se:

- v napovednem stavku črta besedilo »oziroma temeljni akt«,
- v tretji alineji črta besedilo »ali temeljnega«,
- četrta alineja se črta,
- dosedanje peta, šesta, sedma in osma alineja postanejo četrta, peta, šesta in sedma alineja.

12. člen

V 14. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(registracija socialnega podjetja)«.

V tretji alineji prvega odstavka se beseda »društva« nadomesti z besedilom »socialnega podjetja«.

V drugem odstavku se črta besedilo »ali temeljnega akta«.

V tretjem odstavku se črtata besedilo »ali temeljnega akta« in beseda »vse«, na koncu stavka pred piko pa doda besedilo »v višini 50 eurov ali več in predložene vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dneva oddaje spremembe akta o ustanovitvi«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova četrta in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Registrski organ v postopku registracije ugotavlja tudi, ali je akt o ustanovitvi nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, sestavljen v skladu z 12. členom tega zakona. Izpolnjevanje pogojev ugotavlja tudi v postopkih registracije spremembe akta o ustanovitvi, s katero se nepridobitna pravna oseba preoblikuje v socialno podjetje.

(5) Če je pogoj iz prejšnjega odstavka izpolnjen in pri nepridobitni pravni osebi ne obstajajo omejitve iz 9. člena tega zakona, registrski organ z aktom, s katerim odloči o vpisu nepridobitne pravne osebe oziroma spremembe v register, odloči tudi, da se pri podjetju ali imenu nepridobitne pravne osebe v register vpiše dostavek »socialno podjetje«.

13. člen

15. člen se črta.

14. člen

V 16. členu se črta besedilo »in 15«.

15. člen

V drugem odstavku 17. člena se črta besedilo »ali temeljnega akta«.

16. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(poročanje)

(1) Socialno podjetje dokazila o začetku opravljanja dejavnosti predloži pristojnemu ministrstvu v enem letu od pridobitve statusa.

(2) O zagotavljanju družbenih učinkov socialno podjetje poroča v skladu z uredbo iz drugega odstavka 5. člena tega zakona.«

17. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. člen
(prepoved poslovanja in prenehanje statusa)

(1) Socialnemu podjetju minister, pristojen za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojni minister), z odločbo prepove poslovati kot socialno podjetje, če ne izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

1. v roku iz prvega odstavka prejšnjega člena ne začne opravljati dejavnosti,
2. ne zagotavlja družbenih učinkov, opredeljenih v uredbi iz drugega odstavka 5. člena tega zakona,
3. deli premoženje, neposredno ali posredno deli dobiček ali presežke prihodkov ali jih namenja v nasprotju s 26. členom tega zakona,
4. nenamensko porablja prejeta javna sredstva iz naslova spodbud oziroma sredstev iz naslova oprostitev ali olajšav, namenjenih socialnim podjetjem,
5. če je v postopku o prekršku za storjen posebno hud davčni prekršek s pravnomočno odločbo ugotovljena njegova odgovornost,
6. v predpisanem roku dve leti zapored ne posreduje letnega poročila Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES),
7. pristojnemu ministrstvu kljub opozorilu ne posreduje poročil, ki jih mora posredovati na podlagi prejšnjega člena ali
8. ne posluje v skladu z aktom o ustanovitvi in s tem posluje v nasprotju z načeli socialnega podjetništva, kot jih določa 3. člen tega zakona, ali sprejme takšne spremembe aktov, ki takšno poslovanje omogočajo.

(2) Socialnemu podjetju, ki se statusu pisno odpove, pristojni minister izda odločbo o prenehanju poslovanja kot socialno podjetje.

(3) Pravnomočno odločbo o prepovedi ali prenehanju poslovanja kot socialno podjetje pristojni minister posreduje registrskemu organu, ki iz sodnega ali drugega registra oziroma javne evidence pri podjetju ali imenu nepridobitne pravne osebe izbriše dostavek »socialno podjetje« ter vpiše številko in datum pravnomočnosti odločbe.

(4) Z dnem pravnomočnosti odločbe, s katero se socialnemu podjetju prepove poslovanje kot socialnemu podjetju oziroma mu preneha poslovanje kot socialnemu podjetju, za socialno podjetje prenehajo vse oblike spodbud, pridobljene na podlagi tega zakona. Morebitna neporabljeni javna sredstva in sredstva, ki so bila porabljeni v nasprotju z določbami tega zakona, mora nepridobitna pravna oseba vrniti v roku, višini in na način, določenem v odločbi iz prejšnjega odstavka.

(5) Pravna oseba, ki ji je bilo na podlagi pravnomočne odločbe prepovedano poslovati kot socialno podjetje oziroma je prenehala poslovati kot socialno podjetje, lahko ponovno zaprosi za pridobitev statusa 24 mesecev po pravnomočni odločbi o prepovedi oziroma prenehanju poslovanja.

(6) Z dnem izbrisa iz tretjega odstavka tega člena nepridobitni pravni osebi status socialnega podjetja preneha.«

18. člen

Drugi odstavek 21. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Izvajalci ukrepov, ki socialnim podjetjem dodeljujejo denarna sredstva na podlagi tega zakona ali drugih predpisov, ki določajo spodbude za poslovanje socialnih podjetij, o zahtevah, ki jih opredeljujejo programski ali izvedbeni dokumenti, ki določajo izvajanje posameznega vira financiranja, poročajo pristojnemu ministrstvu.«

19. člen

V tretjem odstavku 22. člena se v tretji alineji črta besedilo »ali števila in strukture delavcev glede na zahteve druge alineje drugega odstavka 8. člena tega zakona«.

V petem odstavku se črta besedilo »oziroma temeljnem aktu«.

20. člen

V drugem odstavku 24. člena se besedilo »splošnem aktu« nadomesti z besedilom »aktu o ustanovitvi«.

21. člen

Prvi odstavek 25. člena se črta.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta prvi in drugi odstavek.

V novem prvem odstavku se številka »6« nadomesti z besedilom »četrti točke 2«.

V novem drugem odstavku se tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Prav tako imajo tudi druge pravice in obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljstvo.«

22. člen

V prvem odstavku 26. člena se:

- v tretji alineji črta besedilo »zaradi večje bolniške odsotnosti oziroma manjše delovne učinkovitosti delavcev iz 6. člena tega zakona«,
- v peti alineji se črta besedilo »ali temeljnimi aktom«.

23. člen

V prvem odstavku 29. člena se beseda »štirih« nadomesti z besedo »desetih«.

V drugem odstavku se besedilo »socialnega podjetništva« nadomesti z besedilom »socialne ekonomije«.

V tretjem odstavku se besedilo »socialnega podjetništva« nadomesti z besedilom »socialne ekonomije«.

V petem odstavku se za besedo »omogočajo« doda besedilo »celovit pristop in«, za besedo »pomoč« pa besedilo »vseh ministrstev, pristojnih za področja dejavnosti socialne ekonomije«.

24. člen

V 30. členu se na koncu prvega stavka pika nadomesti z vejico in doda besedilo »vendar usklajeno in skladno s programom ukrepov za izvajanje strategije razvoja socialne ekonomije«.

25. člen

V četrtem odstavku 32. člena se črta besedilo »katerim je namenjeno socialno podjetništvo«.

26. člen

V prvem odstavku 35. člena se za besedo »podjetju« doda vejica in besedilo »ter subjekti podpornega okolja«.

27. člen

Prvi odstavek 37. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Socialno podjetje, ki zaposluje osebe iz četrte točke 2. člena tega zakona, ki niso invalidi, je skladno s programom ukrepov upravičeno do subvencije plače teh delavcev in do drugih pomoči. Ta Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. junija 2014, št. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2017/1084 z dne 14. junija 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014, kar zadeva pomoč za pristaniško in letališko infrastrukturo, pragove za prigrasitev za pomoč za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine in pomoč za športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo ter sheme regionalne pomoči za tekoče poslovanje za najbolj oddaljene regije, in o spremembi Uredbe (EU) št. 702/2014, kar zadeva izračun upravičenih stroškov (UL L št. 156 z dne 20. junija 2017, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU) določa kot pomoč prikrajšanim delavcem, resno prikrajšanim delavcem in osebam, ki imajo priznana omejitev zaradi telesnih, duševnih ali psihičnih okvar.«

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Socialno podjetje je do celotnih spodbud iz prejšnjega odstavka upravičeno, če z brezposelno osebo, ki je bila brez zaposlitve zadnjih 24 mesecev ali več, sklene delovno razmerje za najmanj polovični delovni čas, za nedoločen čas ali določen čas, vendar za obdobje najmanj 12 mesecev, z drugimi najbolj ranljivimi skupinami ljudi pa za čas, za katerega so na podlagi Uredbe 651/2014/EU upravičeni do subvencije plače.«

28. člen

Prvi odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Evidenco socialnih podjetij vodi pristojno ministrstvo. Vpis v evidenco se izvede na podlagi izvršljivega akta iz petega odstavka 14. člena tega zakona oziroma iz 16. člena tega zakona, izbris iz evidence pa na podlagi izvršljive odločbe iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, oziroma če socialno podjetje preneha.«

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) V evidenci se vodijo naslednji podatki:

1. podjetje ali ime ter sedež in poslovni naslov socialnega podjetja,
2. osebna imena in naslov stalnega ali začasnega prebivališča oseb, ki imajo pooblastilo za zastopanje,
3. matična številka socialnega podjetja,
4. davčna številka socialnega podjetja,
5. pravnoorganizacijska oblika socialnega podjetja,
6. številka in datum izdaje in izvršljivosti akta iz 14. člena tega zakona oziroma 16. člena tega zakona in navedba organa, ki je akt izdal,
7. dejavnost socialnega podjetništva, ki jo opravlja socialno podjetje,
8. številka in datum izdaje in izvršljivosti odločbe iz prvega odstavka 20. člena tega zakona oziroma datum in način prenehanja socialnega podjetja in
9. podatki iz 1. in 3. točke tega odstavka o pravnih naslednikih socialnega podjetja, ki se je statusno preoblikovalo.«

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Evidenca je javna. Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, so podatki o osebnem imenu in naslovu prebivališča oseb, ki imajo pooblastila za zastopanje socialnega podjetja, javni.«

29. člen

V prvem odstavku 43. člena se:

- v prvi alineji črta besedilo »in drugega«,
- v drugi alineji beseda »Davčna« nadomesti z besedo »Finančna«.

V četrtem odstavku se beseda »Davčna« nadomesti z besedo »Finančna«.

30. člen

V prvem odstavku 44. člena se beseda »Davčna« nadomesti z besedo »Finančna«.

V drugem odstavku se beseda »Davčna« nadomesti z besedo »Finančna«.

31. člen

V prvem odstavku 45. člena se:

- v 4. točki besedilo »splošnem aktu« nadomesti z besedilom »aktu o ustanovitvi«,
- 5. točka se črta,
- v dosedanji 6. točki, ki postane 5. točka, se besedilo »z drugim« nadomesti z besedilom »s prvim«,
- dosedanja 7. točka postane 6. točka.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

32. člen

(1) Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda uredbo iz drugega odstavka 5. člena zakona.

(2) Vlada do septembra 2018 sprejme strategijo za plansko obdobje od 2019 do 2029 in program ukrepov za leti 2019 in 2020.

(3) Vlada imenuje svet iz prvega odstavka 7. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

33. člen

(1) Pristojni minister najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda podzakonski predpis iz četrtega odstavka 21. člena zakona.

(2) Slovenski inštitut za revizijo v šestih mesecih po uveljavitvi uredbe iz drugega odstavka 5. člena zakona predloži računovodski standard iz tretjega odstavka 22. člena zakona v soglasje ministroma, pristojnima za gospodarstvo in finance.

(3) Slovenski inštitut za revizijo po prejemu soglasja iz prejšnjega odstavka objavi računovodski standard v Uradnem listu Republike Slovenije.

34. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva (Uradni list RS, št. 54/12 in 45/14).

35. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V opredelitvi se črta beseda »zaposlovanja«, saj se z novelo zakona odpravljata tip A in tip B socialnih podjetij ter pogojevanje vrste in obsega zaposlitev pri izvajanju dejavnosti.

K 2. členu:

V 2. členu se na novo opredeli pojme »socialna ekonomija«, »socialno podjetništvo«, »socialno podjetje«, »registrski organ« in »najbolj ranljive skupine na trgu dela«.

Glede na različne evropske prakse in poimenovanja se v novelo zakona na novo uvede pojem socialne ekonomije in nadgrajuje pojem socialnega podjetništva, pri čemer je socialno podjetništvo s socialnimi podjetji umeščeno v širši koncept socialne ekonomije.

Evropska komisija obravnava socialno ekonomijo in organizacije socialne ekonomije¹⁴ kot pomembne deležnike, ki prispevajo k zaposlovanju, socialnemu povezovanju, k regionalnemu in podeželskemu razvoju, varstvu okolja, varstvu potrošnikov, kmetijstvu, razvoju tretjih držav in politiki socialne varnosti, zato širšo definicijo umeščamo tudi v Zakon o socialnem podjetništvu. S tem horizontalno povezujemo več delovnih področij, ki jih z različnimi zakoni pokrivajo različna ministrstva (npr. Ministrstvo za javno upravo pokriva nevladni sektor, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pokriva invalidska podjetja in zaposlitvene centre). Kljub različnim pravnoorganizacijskim oblikam socialnih podjetij, ki jih vsebinsko pokrivajo različna ministrstva, ta zasledujejo primarni cilj zadovoljevanja potreb svojih deležnikov in neprofitnost svojega delovanja ter delujejo v skladu z načelom solidarnosti in vzajemnosti ter upravljajo svojo organizacijo na podlagi načela »en človek, en glas«. Z uvedbo pojma »socialna ekonomija« v novelo zakona želimo slediti privzeti praksi Evropske komisije, ki je posamezne organizacijske oblike začela združevati kot subjekte socialne ekonomije. Ministrstvo z novelo zakona ne prenaša pristojnosti nase, temveč si prizadeva, da bi organizacije lahko prejele še dodatne spodbude v okviru novele zakona, če ne glede na svojo pravnoorganizacijsko obliko delujejo po načelih socialnega podjetništva.

Pri socialni ekonomiji gre za ekonomijo, ki se je razvila zaradi potrebe po iskanju novih odgovorov na socialna, gospodarska in okoljska vprašanja in za zadovoljevanje neizpoljenih potreb zasebnega ali javnega sektorja. Sestavljena je iz neprofitnih zasebnih organizacij, ki proizvajajo tržne in netržne izdelke in ponujajo takšne storitve, vendar so ustanovljene s socialnim ciljem služenja članom ali širši skupnosti, vodene so neodvisno, delujejo na podlagi participativnih procesov odločanja in pri delitvi dobička dajejo prednost ljudem in delu pred kapitalom. Socialno ekonomijo sestavljajo subjekti socialne ekonomije, in sicer: zadruga, socialna podjetja (različne pravne osebe s statusom socialnega podjetja), invalidska podjetja ter zaposlitveni centri in nevladne organizacije oziroma civilna družba (društva, zavodi, ustanove/fundacije, G. I. Z. – gospodarska interesna združenja). Definicija socialne ekonomije je povzeta po knjigi *The Emergence of Social Enterprise* (Carlo Borzaga, Jacques Defourny, 2001).

Socialno podjetništvo trajno opravlja podjetniško dejavnost s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu, kjer ustvarjanje dobička ni glavni cilj podjetniške aktivnosti, temveč je glavni cilj doseganje socialnih/družbenih učinkov. Tri glavne razsežnosti socialnega podjetništva so:

- podjetniška, kjer gre za trajno opravljanje gospodarske aktivnosti, ki razlikuje socialna podjetja od tradicionalnih neprofitnih organizacij/subjektov socialne ekonomije (ki si prizadevajo za socialne cilje in oblikujejo določeno obliko samofinanciranja, vendar ni nujno, da se ukvarjajo z redno trgovsko dejavnostjo),
- socialna razsežnost, kjer je glavni namen delovanja socialne narave (koristi družbi), kar loči socialna podjetja od »klasičnih« pridobitnih gospodarskih subjektov,

---

¹⁴ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy_sl

- upravljavska razsežnost, ki opredeljuje značilnosti strukture upravljanja socialnih podjetij; to so: organizacijska avtonomija, demokratično in/ali participativno odločanje in omejitve pri razdeljevanju dobička in/ali sredstev. Upravljavska dimenzija še bolj razlikuje socialna podjetja od »klasičnih« pridobitnih gospodarskih subjektov in tradicionalnih neprofitnih organizacij/subjektov socialne ekonomije,

pri čemer socialna podjetja hkrati upoštevajo vse tri dimenzije, medtem ko »klasični« pridobitni gospodarski subjekti, tradicionalne neprofitne organizacije in drugi subjekti socialne ekonomije večinoma upoštevajo eno ali dve dimenziji. Definicija je povzeta po široko sprejeti opredelitvi socialnega podjetništva Evropske komisije (Social Business Initiative).

Najbolj ranljive skupine na trgu dela so skladno z Zakonom o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1 in 47/15 – ZZSDT): vsi prikrajšani, resno prikrajšani delavci in invalidi, ki jih določa Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. junija 2014, št. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2017/1084 z dne 14. junija 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014, kar zadeva pomoč za pristaniško in letališko infrastrukturo, pragove za priglasitev za pomoč za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine in pomoč za športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo ter sheme regionalne pomoči za tekoče poslovanje za najbolj oddaljene regije, in o spremembi Uredbe (EU) št. 702/2014, kar zadeva izračun upravičenih stroškov (UL L št. 156 z dne 20. junija 2017, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU). Med najbolj ranljive skupine na trgu dela se uvrščajo prikrajšani delavci, resno prikrajšani delavci in invalidi, zlasti pa:

- a) invalidi, katerih invalidnost potrjuje odločba pristojnega organa,
- b) brezposelne osebe, če so brez zaposlitve zadnjih 24 mesecev ali več,
- c) brezposelne osebe, ki so na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje prijavljene več kot šest mesecev in je po koncu izobraževanja to prva njihova zaposlitev ali so po končanem univerzitetnem, visokošolskem ali višješolskem strokovnem izobraževanju končale pripravništvo ali jim je prenehal status mladega raziskovalca,
- d) brezposelne osebe:
  - nad 55 let starosti,
  - pripadniki romske skupnosti,
  - mladoletne osebe brez končanega osnovnega ali nižjega poklicnega izobraževanja,
  - ki več kot šest mesecev niso imele redno plačane zaposlitve in še ni preteklo eno leto od prestane kazni zapora oziroma so na pogojnem odpustu, so begunci, vključeni v programe integracije, ali so osebe v programu ali v dveh letih po koncu programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog ali pa brezdomci.

V prvi alineji se zaradi pogoste uporabe dopolni opredelitev nepridobitne pravne osebe z osebo, ki opravlja nepridobitno dejavnost.

Brišeta se izraza »posebni pogoji zaposlovanja« (peta alineja obstoječega zakona) in »trajno zaposlovanje delavcev« (šesta alineja obstoječega zakona), saj se z novelo zakona odpravljata tip A in tip B socialnih podjetij.

V četrti alineji se pri »dejavnosti socialnega podjetništva« črta »brez olajšav ali spodbud iz javnih sredstev pa jih praviloma ni mogoče trajno opravljati na trgu, pri čemer spodbude in olajšave niso

izkrivljanje konkurence« in se nadomesti z »s spodbudami ali olajšavami iz javnih sredstev pa niso izkrivljanje konkurence«, saj bi bilo iz vsebine razbrati, da bi vsa socialna podjetja morala prejeti olajšave ali spodbude iz javnih sredstev, kar pa v praksi ni realno. Socialna podjetja morajo svojo dejavnost opravljati na trgu kot pridobitni gospodarski subjekti in iz nje črpati sredstva za svoje delovanje in razvoj.

K 3. členu:

Spremeni se naziv 3. člena v »(cilji in načela socialnega podjetništva)«, ki zaradi večje preglednosti združuje 3. in 4. člen obstoječega Zakona o socialnem podjetništvu.

Črta se opredelitev socialnega podjetništva iz prvega odstavka, saj člen govori o ciljih in načelih, medtem ko je sama opredelitev socialnega podjetništva definirana v 2. členu pri pomenu izrazov.

Glede na nove opredelitve iz programskih dokumentov evropske kohezijske politike in drugih programskih in strateških podlag se v prvem odstavku črta »in prostovoljsko delo«, saj predlog novele ne temelji več na prostovoljskem delu, ga pa dopušča, doda se beseda »trajnostnih«, ki združuje ekonomsko, socialno in okoljsko determinanto, izraz »socialna integracija« se nadomesti s »socialna vključenost«, izraz »reintegracija« se spremeni v »(re)integracija«, s čimer sta vključeni tako integracija kot tudi reintegracija. S tem vključujemo še dodatne ranljive ciljne skupine na trgu dela, na primer mlade, ki se želijo vključiti prvič, ali osebe, ki se prekvalificirajo.

Doda se odstavek o načelih socialnega podjetništva, ki je prenesen iz 4. člena obstoječega Zakona o socialnem podjetništvu, pri čemer se spremeni oziroma izloči naslednje:

- V prvem stavku se črta beseda »lahko«, saj je izpolnjevanje načel socialnega podjetništva osnovni pogoj za pridobitev statusa socialnega podjetja in ne le možnost.
- Zaradi uskladitve z osnovnim konceptom sprememb in dopolnitev zakona se nekateri izrazi spremenijo oziroma izločijo, in sicer se v 1. stavku črta »in zahtevah« ter »javno koristni in«.
- V tretji alineji se črta »pretežno«, »socialnega podjetništva« in »ali drugih dejavnosti«, saj novela zakona ne izključuje izvajanja nobenih dejavnosti več. V isti alineji se za besedo »opravljanja dejavnosti« doda »in so lahko ustanovljene«, saj v noveli zakona ni več delitve socialnih podjetij na tip A in B, ta ureditev obstaja le kot možnost.
- V šesti alineji se izloči beseda »pretežno«, kar zakon usklajuje z novo definicijo socialnega podjetništva.
- V sedmi alineji, ki ureja prostovoljstvo, se beseda »praviloma« zamenja z besedo »lahko«.
- V deseti alineji se »uporabljajo za namene socialnega podjetništva« zamenja z »vlagajo v dejavnost socialnega podjetja oziroma uporabljajo za skupnostne«, s čimer se uvaja skupnostni pristop in tako se omogoči sodobnejše razumevanje izvajanja dejavnosti.

Za večjo jasnost načela iz četrte alineje (prostovoljno delovanje) podajamo dodatno obrazložitev. Načelo prostovoljnega delovanja v kontekstu socialnih podjetij ne pomeni, da morajo dejavnosti socialnih podjetij opravljati prostovoljci, ki v socialnem podjetju niso zaposleni in ne prejemajo plačila za svoje delo (ta možnost sicer ni izključena po načelu »vključevanje prostovoljskega dela«, po katerem se v socialno podjetje sicer lahko vključijo tudi prostovoljci, ni pa nujno), temveč gre za načelo prostovoljne odločitve vsakega posameznika tako o vstopu v socialno podjetje kot tudi delovanju znotraj socialnega podjetja v skladu z določbami iz akta o ustanovitvi socialnega podjetja, ki vsebuje tudi opredelitev do načel socialnega podjetništva. Načelo prostovoljnega delovanja torej pomeni, da je vključitev in delovanje (sprejemanje odgovornosti »članstva«, ne glede na spol, družbeno, rasno, politično ali versko diskriminacijo) v socialnem podjetju stvar prostovoljne odločitve posameznika.

K 4. členu:

4. člen se črta oziroma se zaradi zagotavljanja večje preglednosti prenese v 3. člen.

K 5. členu:

Spremeni se poimenovanje člena iz »področja in dejavnosti socialnega podjetništva« v »dejavnosti socialnega podjetništva«, saj vsebinsko člen govori le o dejavnostih.

Uskladitev z novo definicijo socialnega podjetništva omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ki spodbujajo inovacije, zagotavljajo dodatno ponudbo izdelkov in storitev, ki so v javnem interesu, razvijajo nove možnosti zaposlovanja, zagotavljajo dodatna delovna mesta ter socialno vključenost in poklicno (re)integracijo ranljivih skupin ljudi na trgu dela. Področje dejavnosti socialnega podjetništva tako zajema dejavnosti vseh področij, na katerih se lahko ustanavljajo nepridobitne pravne osebe ne glede na posamezno pravnoorganizacijsko obliko. Z novelo zakona se torej določi, da se opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva na vseh področjih, za katera so socialna podjetja lahko registrirana v skladu z SKD, če se lahko z opravljanjem teh dejavnosti izkazuje njihov družbeno koristen značaj oziroma se jim lahko prizna javni interes. Neposredno naštevanje posameznih področij v 5. členu zato ni smiselno. Ker imajo socialna podjetja različne pravnoorganizacijske oblike, te pa pri izvajanju dejavnosti nimajo omejitev (morajo pa upoštevati izpolnjevanje vseh veljavnih pogojev za opravljanje dejavnosti in spoštovati veljavne predpise, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti s ciljem varstva potrošnikov ter predpise s področja delovnopravne zakonodaje), to dejstvo povzema tudi novela zakona.

V drugem odstavku se določi nova Uredba, ki opredeli standarde, merila in kazalnike za spremljanje družbenih učinkov iz naslova dejavnosti socialnih podjetij. Namen uvedbe spremljanja družbenih učinkov v zakon je v dokazovanju smotrnosti in pomena delovanja socialnih podjetij ter prikaz razlikovanja socialnih od »klasičnih« podjetij.

K 6. členu:

Briše se celotni 6. člen zaradi uskladitve z novo definicijo socialnega podjetništva, ki omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih poslov in zaradi izločitve delitve socialnih podjetij na tip A in B v predmetni noveli zakona, saj v noveli zakona ta ureditev obstaja le kot možnost, ne pa kot pogoj.

K 7. členu:

V skladu s smernicami EU se v 7. členu Svet za socialno podjetništvo nadomesti s Svetom za socialno ekonomijo, Strategija razvoja socialnega podjetništva pa se nadomesti s Strategijo razvoja socialne ekonomije. Na koncu besedila prvega odstavka 7. člena se doda besedilo, ki določa, na predlog koga vlada ustanovi Svet za socialno ekonomijo, torej na predlog resornih ministrstev, pristojnih strokovnih ustanov s področja socialne ekonomije in reprezentativnih združenj.

Članstvo v svetu se reorganizira po načelu:

- vključevanja predstavnikov tistih ministrstev, vladnih služb in kabineta predsednika vlade, ki so pristojni za izvajanje ukrepov s področja spodbujanja razvoja socialne ekonomije (11),
- vključevanja predstavnikov celotnega sektorja socialne ekonomije: socialnih podjetij, zadrug, invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov (pet predstavnikov),
- vključevanja predstavnika reprezentativnih združenj lokalnih skupnosti (en predstavnik),
- vključevanja predstavnikov socialnih partnerjev (dva predstavnika),
- vključevanja predstavnika stroke s področja socialne ekonomije (en predstavnik).

Del naloge Sveta za socialno ekonomijo (»ter skrbi za zakonito, učinkovito in smotrno porabo sredstev iz proračunskih in evropskih virov«) se briše zaradi prevelikega operativnega značaja.

Na koncu prvega odstavka se doda nova, četrta alineja, ki se nanaša na ureditev vprašanja nasprotja interesov in prepovedi jemanja daril članom sveta.

Doda se nova, druga alineja tretjega odstavka 7. člena, ki kot novo nalogo pristojnega ministrstva opredeljuje izvajanje programa ukrepov, kar je potrebno za izvajanje naslednje določene naloge (priprava analiz, poročil in drugih strokovnih gradiv za svet).

V četrtem odstavku 7. člena se izraz »jih določi vlada s strategijo« zamenja s »so opredeljeni v strategiji oziroma drugih relevantnih dokumentih, ki urejajo izvajanje posameznih politik«. Kot drugi dokumenti so pri tem mišljeni na primer programi ukrepov, ki lahko še bolj podrobno opredelijo izvajalce ukrepov. Navedba alineje se nomotehnično uskladi.

V petem odstavku 7. člena se izraz »Sodišče ali državni organ« zamenja z »Registrski organ« in črta (v nadaljnjem besedilu: registrski organ), saj je ta pojem v 2. členu jasno opredeljen in se s spremembo izognemo parcialnemu naštevanju.

K 8. členu:

Dosedanja delitev socialnih podjetij na tip A in B je socialna podjetja omejevala pri izboru dejavnosti, ki so jih lahko opravljala (tip A) in postavila ovire pri zaposlovanju (tip B). Pogosta praksa registracijskih organov (predvsem sodišč na območjih, kjer je največ registriranih socialnih podjetij) pri postopku pridobitve statusa pa se odvija prav tako v smeri, da organ pri registraciji socialnega podjetja tipa B zahteva od ustanoviteljev, da v aktu o ustanovitvi obvezno navedejo, da bodo opravljali dejavnosti socialnega podjetništva, kot so opredeljene v uredbi, kar pa novi zakon v prvem odstavku 5. člena ne predvideva. V dosednji uporabi zakona je zato prihajalo do težav, ker je registracijski organ v nekaterih primerih napačno razlagal določbo zakona, hkrati pa je podjetnika omejeval v diskreciji oziroma podjetniški svobodi. Z novelo zakona se omejitev v opravljanju dejavnosti socialnih podjetij ne upošteva več. Tako se z novelo zakona omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ki imajo vpliv na spodbujanje inovacij, zagotavljanje dodatne ponudbe izdelkov in storitev, ki so v javnem interesu, razvijanje novih možnosti zaposlovanja, tudi dodatna delovna mesta ter socialna vključenost in poklicna (re)integracija ranljivih skupin ljudi na trgu dela. Področje dejavnosti socialnega podjetništva tako zajema dejavnosti vseh področij, na katerih se lahko ustanavljajo nepridobitne pravne osebe ne glede na posamezno pravnoorganizacijsko obliko. Z novelo zakona se torej določi, da se opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva na vseh področjih, za katera so socialna podjetja lahko registrirana v skladu z SKD, če se lahko z opravljanjem teh dejavnosti izkazuje njihov družbeno koristen značaj oziroma se jim lahko pripozna javni interes.

K 9. členu:

V 9. členu se črta omejitev za pridobitev statusa socialnega podjetja invalidskim podjetjem ali zaposlitvenim centrom, ki delujejo po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. To pomeni, da se invalidska podjetja in zaposlitveni centri lahko registrirajo kot socialna podjetja, če izpolnjujejo vse pogoje po tem zakonu, pri čemer ne izgubijo drugih pravic, ki jim pripadajo po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. S tem imajo invalidska podjetja in zaposlitveni centri možnost pridobivati dodatne ugodnosti iz naslova javnih sredstev, pri čemer, zaradi v osnovi manj ugodnega položaja invalidov na trgu dela (delne ali bistvene ovire pri opravljanju vsakodnevnih aktivnosti), ne gre za izkrivljanje konkurence.

Zaradi večje enotnosti se črta tudi dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba.

Določi se zgornji znesek dopustnega davčnega dolga v višini 50 eurov, saj že minimalni davčni dolg, ki je zabeležen v evidencah Finančne uprave Republike Slovenije (že na primer samo nekaj centov kot posledica manjše napake pri plačilu ali enodnevnih zamude pri plačilu), pomeni obstoj davčnega dolga, kar bi pridobitev statusa socialnega podjetja onemogočilo. Doda se tudi pogoj v zvezi s predlaganjem davčnih obračunov, torej da se tudi v primeru nepredlaganja obračunov davčnih

odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja šteje, da nepridobitna pravna oseba nima poravnanih dospelih davčnih obveznosti.

K 10. členu:

Drugi odstavek 11. člena se črta skoraj v celoti, pri čemer ostane le prvi del prvega stavka, ki določa, da delitev dobička in presežka prihodkov oziroma premoženja ni dovoljena. Možnosti delitve dobička do 20 odstotkov vsega ustvarjenega dobička ali presežka prihodkov, če zakoni, ki urejajo pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe to določajo, se z novelo zakona ukinjajo. S tem želimo še bolj poudariti dve ključni načeli socialnega podjetništva, načelo nepridobitnosti in neprofitnosti in določiti, da se za status socialnega podjetja resnično odločijo tiste nepridobitne pravne osebe, ki zasledujejo socialno razsežnost socialnega podjetništva, kjer ustvarjanje in izplačilo dobička ni glavno vodilo delovanja, temveč je glavni cilj doseganje socialnih/družbenih učinkov, kar razlikuje socialna podjetja od »klasičnih« pridobitnih gospodarskih subjektov. Z značajem neprofitnosti lahko socialna podjetja pridobijo tudi status prostovoljske organizacije in se vpišejo v vpisnik prostovoljnih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom, če izpolnjujejo še ostale pogoje in zahteve iz Zakona o prostovoljstvu (ZProst). S tem dobijo prostovoljci s statusom brezposelne osebe, ki opravljajo prostovoljsko delo v socialnih podjetjih, tudi pravico iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki jim je priznana v skladu z zakonom, ki ureja trg dela. V obstoječem zakonu te možnosti zadruga in družbe z omejeno odgovornostjo s statusom socialnih podjetij niso imele, kljub temu da je bilo na primer članstvo v zadrugi sestavljeno samo iz prostovoljcev.

V tretjem odstavku 11. člena se črta celotna druga alineja, ki omejuje višino izplačanih plač v višini več kot 30 odstotkov izhodiščne plače za posamezni tarifni razred, določen s kolektivnimi pogodbami, razen v izjemnih primerih (nedoseganje minimalne plače ali izkazana potreba po specifičnih poklicih). Glede na to, da je v drugem odstavku istega člena predvidena že popolna omejitev pri izplačilu dobička, ni potrebe še po dodatni omejitvi izplačila plač, saj želimo s spremembo zakona podpirati tudi uspešna socialna podjetja, ki na trgu samostojno opravljajo svoje dejavnosti, z zagotavljanjem dostojnih plač.

V četrtem odstavku se zaradi brisanja spremeni oštevilčenje alinej.

K 11. členu:

Brišejo se navedbe, ki se navezujejo na zaposlovanje najbolj ranljivih skupin na trgu dela zaradi izločitve delitve socialnih podjetij na tip A in B v predmetni noveli zakona, saj v noveli zakona ta ureditev obstaja le kot možnost, ne pa kot pogoj.

Zaradi večje enotnosti se črta tudi dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani se le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba.

K 12. členu:

Zaradi združevanja 14. in 15. člena, kar zagotavlja večjo preglednost, se spremeni poimenovanje 14. člena iz »vloga za registracijo socialnega podjetja« v »registracija socialnega podjetja«, saj ima ta vsebina člena širši pomen.

Odpravi se redakcijska napaka, tako da se »društvo« spremeni v »socialno podjetje«.

Zaradi večje enotnosti se črta dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba.

Dopolni se besedilo v povezavi z zgornjo mejo zneska dopustnega davčnega dolga v višini 50 eurov in doda preverbo predlaganja davčnih obračunov, kar se navezuje na dopolnitve 9. člena.

Dodata se četrti in peti odstavek, ki sta zaradi večje preglednosti in vsebinske komplementarnosti prenesena iz 15. člena obstoječega zakona. Pri tem se zaradi večje enotnosti črta dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba in se to redakcijsko popravi.

K 13. členu:

15. člen se črta oziroma zaradi večje preglednosti pripoji 14. členu.

K 14. členu:

V 16. členu se zaradi spremenjenega oštevilčevanja členov spremenijo številke členov, navedenih v besedilu.

K 15. členu:

V 17. členu se zaradi večje enotnosti črta dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba.

K 16. členu:

Z ukinitvijo tipa A in tipa B socialnega podjetja in določb zakona, ki zahtevajo zaposlovanje določenega števila zaposlenih v socialnih podjetjih, in z ukinitvijo predpisanega obsega prihodkov od dejavnosti socialnega podjetja so nekatere določbe 19. člena nepotrebne. Novela zakona s tem poenostavlja način poročanja socialnih podjetij, in sicer ostaja le posredovanje dokazil o začetku opravljanja dejavnosti, dodano pa je poročanje o zagotavljanju družbenih učinkov, s čimer bodo socialna podjetja dokazovala svojo vlogo na trgu. Besedilo se tudi redakcijsko popravi.

K 17. členu:

Črtajo se določbe 20. člena, ki zahtevajo poročanje o številu zaposlenih in poslovanju iz naslova statusa tipa A (del prve alineje in celotna sedma alineja prvega odstavka, celotna drugi in tretji odstavek) zaradi izločitve delitve socialnih podjetij na tip A in B v noveli zakona.

Doda se nova druga alineja prvega odstavka, ki govori o zagotavljanju družbenih učinkov, ki bodo opredeljeni v uredbi kot dodatni pogoj za ohranitev statusa socialnega podjetja, saj so ti ključna dodana vrednost socialnih podjetij.

V osmi alineji prvega odstavka se zaradi večje enotnosti črta dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba. V isti alineji se zaradi združevanja vsebine členov spremeni tudi številka člena.

Črta se deveta alineja prvega odstavka, ki govori o izdaji odločbe o prepovedi poslovanja socialnemu podjetju, ki se statusu pisno odpove, saj ni smiselno, da minister socialnemu podjetju prepove poslovanje, potem ko se je socialno podjetje temu že prej odpovedalo. Zato se uvede nov tip odločbe – odločbo o prenehanju poslovanja kot socialno podjetje v primeru, da se socialno podjetje statusu pisno odpove.

Doda se nov peti odstavek, ki opredeljuje čas, v katerem lahko socialno podjetje ponovno zaprosi za pridobitev statusa, potem ko mu je bil s pravnomočno odločbo odvzet oziroma mu je prenehal, saj se okoliščine delovanja subjektov skozi čas lahko spremenijo in ni razloga, da ne bi subjekti obupoštevaniu vseh določil tega zakona statusa ponovno pridobili.

Za boljše razumevanje se bolj natančno opredeli peti odstavek obstoječega zakona.

Zaradi združevanja vsebine členov in spremenjenega oštevilčenja odstavkov se spremeni številka člena in navedba odstavkov v besedilu.

K 18. členu:

V 21. členu se ne navaja več pravil poročanja, saj se vsak vir financiranja izvaja v skladu z določenimi pravili, ki opredeljujejo tudi pravila za poročanje.

K 19. členu:

V tretjem odstavku 22. člena se spremeni številka člena, navedenega v besedilu, zaradi združevanja členov. Naštevane alineje se nomotehnično uskladi.

V tretji alineji tretjega odstavka 22. člena se briše »ali števila in strukture delavcev glede na zahteve druge alineje drugega odstavka 8. člena tega zakona« zaradi ukinitve tipa A in tipa B socialnega podjetja in določb zakona, ki zahtevajo zaposlovanje določenega števila zaposlenih v socialnih podjetjih.

V petem odstavku 22. člena se zaradi večje enotnosti črta tudi dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba. Navedba alineje se nomotehnično uskladi.

K 20. členu:

V drugem odstavku 24. člena se zaradi večje enotnosti spremeni izraz »splošnem aktu« v »aktu o ustanovitvi«.

K 21. členu:

V 25. členu se črta prvi odstavek zaradi ukinitve tipa A in tipa B socialnega podjetja in določb zakona, ki zahtevajo zaposlovanje določenega števila zaposlenih v socialnih podjetjih.

V drugem odstavku se spremeni številka člena, navedenega v besedilu, in zaradi združevanja členov doda številka alineje.

V zadnjem stavku tretjega odstavka obstoječega zakona se natančneje določi referenčni Zakon o prostovoljstvu (ZProst), ki določa prostovoljstvo in tudi pogoje opravljanja organiziranega prostovoljstva, pravice in obveznosti prostovoljcev in prostovoljskih organizacij ter vlogo prostovoljskih in nepridobitnih organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva. Če se želi socialno podjetje vpisati v vpisnik prostovoljnih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom ter koristiti pravice, ki iz tega izhajajo, mora upoštevati določbe Zakona o prostovoljstvu.

K 22. členu:

V tretji alineji prvega odstavka 26. člena se briše »zaradi večje bolniške odsotnosti oziroma manjše delovne učinkovitosti delavcev iz 6. člena tega zakona« zaradi brisanja 6. člena v celoti, ki je posledica ukinitve tipa A in tipa B socialnega podjetja.

Zaradi večje enotnosti se črta tudi dvojno navajanje akta (akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt) in ohrani le poimenovanje akta o ustanovitvi kot splošnega akta, s katerim se ustanovi posamezna nepridobitna pravna oseba.

K 23. členu:

V 29. členu je podan širši vidik pri načrtovanju razvoja socialnega podjetništva, ki je vključen v definicijo socialne ekonomije, zato se Strategija razvoja socialnega podjetništva spremeni v Strategijo razvoja socialne ekonomije. Podaljša se obdobje veljavnosti strategije s štirih na deset let, saj ocenjujemo, da je zaradi dejstva, da je področje socialne ekonomije še v začetni razvojni fazi, v kateri se premiki odvijajo počasneje (novosti na področju, različni deležniki slabo poznajo področja, različne

obravnave na nivoju EU), potreben daljši čas za spremembe na tem področju. Strateški dokument je zato načrtovan na daljši rok, medtem ko bo konkretnejši program ukrepov pripravljen za krajša obdobja, kot je to določeno v tretjem odstavku tega člena.

Doda se tudi, da mora biti pri načrtovanju ukrepov zagotovljen celovit pristop in usklajena pomoč vseh ministrstev, pristojnih za področja dejavnosti socialne ekonomije, s čimer se želi izogniti parcialnim in nepovezanim ukrepom, njihovemu podvajanju ali izključevanju.

K 24. členu:

Na koncu prvega stavka 30. člena se doda »vendar usklajeno in skladno s programom ukrepov za izvajanje strategije razvoja socialne ekonomije«, s čimer se želi izogniti neuskklajenosti posameznih ministrstev in vladnih služb pri izvajanju politike razvoja socialne ekonomije. S tem se ministrstvom ne jemlje pristojnosti, ki jih imajo vsako na svojem področju, temveč se skuša pri pripravi in izvedbi posameznih ukrepov zagotoviti celovit pristop.

K 25. členu:

V četrtem odstavku 32. člena se briše »katerim je namenjeno socialno podjetništvo«, saj je socialno podjetništvo namenjeno tudi vsem ostalim ciljnim skupinam, ne le tistim iz najbolj ranljivih skupin na trgu dela.

K 26. členu:

V prvem odstavku 35. člena se kot upravičence iz ukrepov doda tudi »subjekte podpornega okolja«, saj so v 32. členu navedeni tudi ukrepi oblikovanja ugodnega podpornega okolja za socialna podjetja.

K 27. členu:

V 37. členu se spremenijo številke členov, navedenih v besedilu, in zaradi spremenjenega oštevilčevanja členov doda številke alinej.

V drugem odstavku se doda pogoj glede časovnega obsega zaposlitve (najmanj polovični delovni čas), ker v praksi prihaja do različnih primerov zaposlovanja, kjer se oseba zaposli na primer za eno uro na mesec. Zaradi večje jasnosti se pred besedo »najmanj« doda besedna zveza »za obdobje«.

K 28. členu:

V 42. členu se zaradi združevanja členov spremenijo številke odstavka in členov, navedenih v besedilu.

V drugem odstavku se zaradi poenostavitve iz evidence izloči zahtevo po poročanju o višini ustanovitvenega kapitala, zagonskih sredstvih ali vrednosti premoženja društva ter EMŠO in državljanstvo oseb, ki imajo pooblastilo za zastopanje ter navedba najbolj ranljivih skupin ljudi, ki jih socialno podjetje zaposluje, doda pa se davčna številka socialnega podjetja.

V zadnji alineji drugega odstavka se naštevanje alinej nomotehnično uskladi.

V tretjem odstavku se črta »in naslovu prebivališča« zaradi črtanja tega podatka iz evidence.

K 29. členu:

V prvi alineji prvega odstavka 43. člena se črta »in drugega« zaradi črtanja tega odstavka v noveli zakona.

V četrtem odstavku se navedba alineje nomotehnično uskladi.

Zaradi posodobitve se beseda »Davčna« zamenja z besedo »Finančna«.

K 30. členu:

Zaradi posodobitve se beseda »Davčna« zamenja z besedo »Finančna«.

K 31. členu:

V 45. členu se zaradi poenotenja s preostalim besedilom oštevilčenje v prvem odstavku spremeni v naštevanje po alinejah.

Peta točka v prvem odstavku se briše zaradi ukinitve tipa A in tipa B socialnega podjetja in določb zakona, ki zahtevajo zaposlovanje določenega števila zaposlenih v socialnih podjetjih.

V šesti točki se beseda »drugim« zamenja z besedo »prvim« zaradi brisanja odstavkov.

K 32. členu:

V prejšnjem zakonu je v 48. členu uredba predvidevala samo določitev dejavnosti socialnega podjetništva, kar v noveli zakona ni več potrebno, saj lahko socialna podjetja opravljajo vse dejavnosti, nova uredba pa predvideva podrobnejšo opredelitev standardov, meril in kazalnikov za spremljanje družbenih učinkov iz naslova dejavnosti socialnih podjetij. Izdelava kazalnikov za spremljanje družbenih učinkov je zahteven proces, ki bo vključeval tako strokovnjake kot konkretna socialna podjetja in bo moral biti tudi predhodno testiran v praksi.

Spremeni se obdobje, za katerega se bosta pripravila Strategija razvoja socialne ekonomije in program ukrepov.

Črta se drugi stavek tretjega odstavka: »Ne glede na določbe prvega odstavka 7. člena tega zakona, se do 1. januarja 2013 v svet namesto dveh predstavnikov socialnih podjetij imenujeta dva predstavnika nevladnih organizacij.« Člani sveta bodo namreč imenovani v celoti po sprejetju novele zakona.

Črta se celotni četrti odstavek, ki ne predvideva predhodnega posvetovanja s socialnimi podjetji pri pripravi uredbe. Sodelovanje socialnih podjetij pri sami pripravi in testiranju modela za merjenje socialnih učinkov pa bo zaželeno in tudi potrebno.

K 33. členu:

Briše se prvi odstavek 49. člena, saj referenca na tretji odstavek 21. člena ni smiselna (tretji odstavek nikjer ne govori o podzakonskem predpisu). Je pa podzakonski predpis omenjen v četrtem odstavku 21. člena, ki pa je v noveli zakona v celoti zbrisan, saj pravil poročanja ni treba več navajati oziroma urejati s podzakonskimi akti, saj se vsak vir financiranja že izvaja v skladu z določenimi pravili, ki opredeljujejo tudi pravila za poročanje.

V drugem odstavku se spremeni datum predložitve računovodskih standardov.

K 34. členu:

V 51. členu se črta datum začetka uporabe zakona in doda stavek o prenehanju veljavnosti Uredbe o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva s sprejemom novele zakona.

K 35. členu:

V prvem odstavku 42. člena se v drugem stavku nadomesti sklic »15. člena« z sklicem »14. člena«, saj je bil 15. člen z novelo zakona izbrisan.

V drugem odstavku 42. člena se zaradi poenostavitve evidence socialnih podjetij v drugi alineji črta navedba podatka EMŠO in podatka o državljanstvu. Zadnja alineja drugega odstavka 42. člena se vsebinsko nomotehnično uskladi.

V četrtem odstavku 42. člena se v zadnjem stavku za besedilom »podatki o osebnem imenu« doda besedilo »in naslovu prebivališča«, sočasno pa se briše prvotno besedilo »in naslovu prebivališča

oseb«, in sicer zaradi skladnosti z Zakonom o poslovnem registru (v nadaljevanju: ZPRS-1).

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

(vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa opredelitev, cilje in načela socialnega podjetništva, dejavnosti socialnega podjetništva in pogoje zaposlovanja, pod katerimi socialna podjetja opravljajo dejavnosti, pogoje, pod katerimi pravne osebe pridobijo status socialnega podjetja, način pridobitve in odvzem statusa, posebne pogoje poslovanja socialnih podjetij, evidence, ki se vodijo na področju socialnega podjetništva ter nadzorstvo.

(2) Zakon ureja tudi načrtovanje razvoja in spodbude za razvoj socialnega podjetništva, sodelovanje socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe pri sprejemanju razvojnih dokumentov, vlogo občin pri načrtovanju in izvajanju politik razvoja socialnega podjetništva, ter pristojnosti na področju socialnega podjetništva.

2. člen

(pomeni izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu imajo naslednji pomen:

- nepridobitna pravna oseba – je društvo, zavod, ustanova, gospodarska družba, zadruga, evropska zadruga ali druga pravna oseba zasebnega prava, ki ni ustanovljena izključno z namenom pridobivanja dobička ter premoženja ne deli, prav tako ne deli ustvarjenega dobička ali presežkov prihodkov nad odhodki oziroma jih deli v omejenem obsegu, v skladu z zakonom;
- člani socialnega podjetja – so osebe, ki imajo v socialnem podjetju upravljalne pravice, kot so ustanovitelji socialnega podjetja, lastniki socialnega podjetja, kadar imajo v socialnem podjetju osebe lahko lastniške deleže in osebe, ki so vstopile v članstvo socialnega podjetja, kadar je socialno podjetje članska organizacija;
- deležniki – so delavci, zaposleni v socialnem podjetju, prostovoljci, ki v socialnem podjetju opravljajo prostovoljsko delo in osebe, ki so uporabniki proizvodov oziroma storitev socialnega podjetništva iz dejavnosti socialnega podjetništva na podlagi pogodbe ali drugega pravnega posla, sklenjenega za najmanj eno leto;
- dejavnosti socialnega podjetništva – so dejavnosti, ki zagotavljajo dodatno ponudbo proizvodov in storitev za večjo kvaliteto življenja ljudi ali bivanja v okolju, krepijo družbeno solidarnost in kohezijo ali zagotavljajo doseganje enega ali več drugih ciljev iz drugega odstavka 3. člena tega zakona in s tem javni interes, brez olajšav ali spodbud iz javnih sredstev pa jih praviloma ni mogoče trajno opravljati na trgu, pri čemer spodbude in olajšave ne predstavljajo izkrivljanja konkurence;
- posebni pogoji zaposlovanja – so zahteve tega zakona po zaposlovanju oseb, ki jih ta zakon uvršča med najbolj ranljive skupine ljudi na trgu dela, z njihovo zaposlitvijo pa se dosega eden ali več ciljev socialnega podjetništva iz drugega odstavka 3. člena tega zakona in s tem javni interes;
- trajno zaposlovanje delavcev – je zaposlovanje delavcev za nedoločen ali določen čas, najmanj za 12 mesecev z najmanj polovičnim delovnim časom.

3. člen

(opredelitev socialnega podjetništva in ciljev)

(1) Socialno podjetništvo predstavlja trajno opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva ali trajno opravljanje drugih dejavnosti pod posebnimi pogoji zaposlovanja, s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanjem storitev na trgu, pri čemer ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti.

(2) Socialno podjetništvo krepi družbeno solidarnost in kohezijo, spodbuja sodelovanje ljudi in prostovoljsko delo, krepi inovativno sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavlja dodatno ponudbo proizvodov in storitev, ki so v javnem interesu, razvija nove možnosti zaposlovanja, zagotavlja dodatna delovna mesta ter socialno integracijo in poklicno reintegracijo najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela (cilji socialnega podjetništva).

4. člen

(načela in zahteve socialnega podjetništva)

V socialno podjetništvo se lahko vključujejo nepridobitne pravne osebe, ki so ustanovljene in poslujejo po naslednjih načelih in zahtevah (v nadaljnjem besedilu: načela), ki izkazujejo njihov javno koristni in socialni značaj:

- so ustanovljene na podlagi prostovoljne odločitve ustanoviteljev (avtonomna pobuda);
- namen ustanovitve ni izključno pridobivanje dobička (nepridobitni namen ustanovitve);
- so ustanovljene pretežno z namenom trajnega opravljanja dejavnosti socialnega podjetništva ali drugih dejavnosti z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, s čimer se dosega javni interes (opravljanje dejavnosti v javnem interesu);
- člani v njih delujejo prostovoljno (prostovoljnost delovanja);
- pri upravljanju so samostojne (neodvisnost);
- s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanjem storitev na trgu pretežno poslujejo po tržnih zakonitostih (tržna naravnost);
- praviloma vključujejo prostovoljsko delo (vključevanje prostovoljskega dela);
- posamezni ustanovitelji ali lastniki pri odločanju nimajo prevladujočega vpliva, odločitve sprejemajo vsi člani po načelu en član – en glas, neodvisno od deleža vloženega kapitala (enakopravnost članstva);
- v odločanje vključujejo tudi deležnike (sodelovanje deležnikov pri upravljanju);
- premoženje, dobiček in presežke prihodkov nad odhodki uporabljajo za namene socialnega podjetništva in druge nepridobitne namene, delitev dobička ali presežkov prihodkov pa ni dopustna ali je skladno s tem zakonom omejena (neprofitnost delovanja);
- zagotavljajo preglednost finančnega poslovanja in notranje nadzorstvo nad materialnim in finančnim poslovanjem (preglednost poslovanja);
- trajno delujejo v korist svojih članov, uporabnikov in širše skupnosti (javno koristno delovanje).

5. člen

(področja in dejavnosti socialnega podjetništva)

(1) Dejavnosti socialnega podjetništva se opravljajo na naslednjih področjih:

- socialnega varstva,
- družinskega varstva,
- varstva invalidov,
- znanosti, raziskovanja, izobraževanja in vzgoje,
- zagotavljanja in organiziranja mladinskega dela,
- varstva in promocije zdravja,

- zagotavljanja socialne vključenosti, spodbujanja zaposlovanja in poklicnega usposabljanja oseb, ki so brezposelne ali jim grozi brezposelnost,
- posredovanja zaposlitve osebam iz 6. člena tega zakona, vključno z dejavnostjo zagotavljanja dela takšnih delavcev drugemu delodajalcu,
- ekološke proizvodnje hrane,
- ohranjanja narave, urejanja in varstva okolja in zaščite živali,
- spodbujanja uporabe obnovljivih virov energije in razvoja zelene ekonomije,
- turizma za osebe, ki jim življenjske razmere onemogočajo ali ovirajo dostop do turističnih storitev, na način, ki spoštuje vrednote trajnosti, dostopnosti in solidarnosti (socialni turizem),
- trgovine za socialno ogrožene osebe (socialna trgovina) ter trgovine, ki zagotavlja prodajo proizvodov majhnih proizvajalcev iz gospodarsko najbolj nerazvitih okolij na temelju etičnih, preglednih in enakopravnih poslovnih razmerij med proizvajalci in trgovcem, usmerjenih predvsem v zagotavljanje možnosti pravičnega plačila proizvajalcev in s tem njihovega preživetja (pravična trgovina) ter trgovine s storitvami in proizvodi iz dejavnosti socialnega podjetništva,
- kulture, tehnične kulture in ohranjanja kulturne, tehnične in naravne dediščine,
- amaterskega športa in telesne kulture, katere namen je rekreacija in socializacija,
- reševanja in zaščite,
- spodbujanja razvoja lokalnih skupnosti,
- podpornih storitev za socialna podjetja.

(2) S posebnimi zakoni se lahko opredelijo tudi druga področja dejavnosti socialnega podjetništva.

(3) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojni minister), na področjih iz prvega in drugega odstavka tega člena, z uredbo določi dejavnosti socialnega podjetništva, ob upoštevanju meril, ki jih določa četrta alineja 2. člena tega zakona. Pristojni minister poda predlog po predhodnem soglasju vseh ministrov, ki so pristojni za področja oziroma dejavnosti socialnega podjetništva in po predhodnem posvetovanju s socialnimi partnerji, socialnimi podjetji in drugimi organizacijami civilne družbe.

(4) Z zakoni, ki urejajo področja, na katerih se opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva in drugimi zakoni, se lahko določijo tudi olajšave in spodbude za izvajanje dejavnosti socialnega podjetništva.

6. člen

(posebni pogoji zaposlovanja)

(1) Ne glede na določbe prejšnjega člena, socialno podjetništvo vključuje tudi opravljanje drugih dejavnosti, če se opravljajo z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, ki se na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe uvrščajo med prikrajšane delavce, resno prikrajšane delavce in invalide, zlasti pa:

- a) invalidov, katerih invalidnost je ugotovljena z odločbo pristojnega organa;
- b) brezposelnih oseb, pri katerih so z odločbo pristojnega organa ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in imajo zato bistveno manjše možnosti, da se zaposlijo ali ohranijo zaposlitev ali v zaposlitvi napredujejo;
- c) brezposelnih oseb, če so brez zaposlitve zadnjih 24 mesecev ali več (v nadaljnjem besedilu: dolgotrajno brezposelne osebe);
- d) brezposelnih oseb, ki so na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) prijavljeni več kot šest mesecev in jim je po zaključku izobraževanja to prva zaposlitev ali so po dokončanem univerzitetnem, visokošolskem ali višješolskem strokovnem izobraževanju zaključili pripravništvo ali jim je prenehal status mladega raziskovalca (v nadaljnjem besedilu: iskalci prve zaposlitve);

e) brezposelnih oseb:

- nad 55 let starosti,
  - pripadnikov romske skupnosti,
  - mladoletnih oseb brez zaključenega osnovnega ali nižjega poklicnega izobraževanja,
  - ki več kot šest mesecev niso imele redno plačane zaposlitve in še ni preteklo eno leto od prestane kazni zapora, oziroma so v času pogojnega odpusta, so begunci, vključeni v programe integracije ali so osebe v programu ali v dveh letih po zaključku programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog ali so brezdomci,
- (v nadaljnjem besedilu: težje zaposeljive osebe).

(2) Za namen ugotavljanja kvote iz druge alineje drugega odstavka 8. člena tega zakona se v najbolj ranljivo skupino na trgu dela uvrščajo dolgotrajno brezposelne osebe še 24 mesecev od zaposlitve v socialnem podjetju, iskalci prve zaposlitve ter težje zaposeljive osebe iz druge, tretje in četrte alineje točke e) prejšnjega odstavka pa še največ 12 mesecev od zaposlitve v socialnem podjetju.

7. člen

(pristojnosti na področju socialnega podjetništva)

(1) Za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva, analiziranje potreb razvoja socialnega podjetništva, spodbujanje vključevanja občin v določanje in izvajanje politik razvoja socialnega podjetništva na lokalni in regionalni ravni, za pripravo razvojnih dokumentov ter za analiziranje, vrednotenje in spremljanje izvajanja ukrepov in politike razvoja socialnega podjetništva, vlada ustanovi Svet za socialno podjetništvo (v nadaljnjem besedilu: svet). V svet vlada imenuje po enega predstavnika ministrstev, pristojnih za področja iz 5. in 6. člena tega zakona in enega predstavnika službe vlade, pristojne za lokalno samoupravo in regionalno politiko. V svet imenuje tudi enega predstavnika socialnih partnerjev, na predlog reprezentativnih sindikalnih konfederacij ter dva predstavnika socialnih podjetij in enega predstavnika strokovnih inštitucij, na predlog organizacij civilne družbe. Svet zagotavlja usklajevanje politik na področju socialnega podjetništva z ministri, vladnimi službami, občinami, socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe. Za izvajanje svojih nalog svet zlasti:

- pripravi Strategijo razvoja socialnega podjetništva (v nadaljnjem besedilu: strategija) in poda mnenje k programu ukrepov,
- spremlja izvajanje strategije in programa ukrepov,
- usmerja in spremlja delo izvajalcev ukrepov, ter skrbi za zakonito, učinkovito in smotno porabo sredstev iz proračunskih in evropskih virov.

(2) Strokovne naloge za svet izvajajo ministrstva in vladne službe, vsak na svojem področju dela.

(3) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojno ministrstvo) zagotavlja usklajevanje izvajanja strokovnih nalog iz prejšnjega odstavka, spremljanje poslovanja socialnih podjetij in izvajanja ukrepov za spodbujanje socialnega podjetništva. Za izvajanje nalog pristojno ministrstvo:

- v sodelovanju z drugimi ministri in vladnimi službami pripravlja program ukrepov za izvajanje strategije,
- v sodelovanju z drugimi ministri in vladnimi službami pripravlja analize, poročila in druga strokovna gradiva za svet,
- ugotavlja in spremlja izpolnjevanje pogojev, ki jih ta zakon določa za poslovanje socialnih podjetij in pogojev za prepoved poslovanja nepridobitne pravne osebe kot socialno podjetje,
- vodi evidenco iz 42. člena tega zakona.

(4) Izvajalci ukrepov iz prve alineje prvega odstavka tega člena so ministrstva, službe vlade, javni skladi, javni zavodi ali druge pravne osebe javnega prava, ki jih določi vlada s strategijo. Izvajalci

nadzorujejo porabo sredstev iz naslova spodbud, ki jih socialna podjetja pridobijo na podlagi tega zakona.

(5) Sodišče ali državni organ, ki je na podlagi posebnega zakona pristojen za vpis nepridobitne pravne osebe v register (v nadaljnjem besedilu: registrski organ) oziroma za izdajo soglasja k njeni ustanovitvi, mora pri nepridobitni pravni osebi, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, v postopku za vpis v register ali za izdajo soglasja k ustanovitvi, ugotavljati tudi izpolnjevanje pogojev, ki jih za pridobitev statusa socialnega podjetja določa ta zakon.

(6) Izvajanje posameznih ukrepov in izvajanje storitev iz ukrepov lahko izvajalci iz četrtega odstavka tega člena oddajo drugim izvajalskim organizacijam, izbranim na javnem razpisu, po predpisih, ki urejajo javno naročanje. Pri izbranih organizacijah vršijo tudi strokovni nadzor nad izvajanjem pogodbe o oddaji javnega naročila.

(7) Ukrepe in storitve iz prejšnjega odstavka lahko izvaja pravna oseba javnega ali zasebnega prava, izbrana na javnem razpisu.

8. člen

(socialno podjetje)

(1) Nepridobitna pravna oseba lahko posluje kot socialno podjetje, če pridobi status socialnega podjetja.

(2) Status socialnega podjetja lahko pridobi nepridobitna pravna oseba, če:

- je ustanovljena za trajno opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva na način, da bo trajno zaposlovala najmanj enega delavca v prvem letu in najmanj dveh delavcev v nadaljnjih letih poslovanja (v nadaljnjem besedilu: socialno podjetje tipa A) ali
- je ustanovljena za zaposlovanje oseb iz 6. člena tega zakona, na način, da bo določeno dejavnost opravljala s trajnim zaposlovanjem najmanj tretjine teh delavcev od vseh zaposlenih delavcev (v nadaljnjem besedilu: socialno podjetje tipa B)
- in izpolnjuje druge pogoje, ki jih določa ta zakon in zakon, ki ureja pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe.

(3) Status socialnega podjetja nepridobitna pravna oseba ohrani le, če v rokih, ki jih določa prvi odstavek 19. člena tega zakona izkaže, da je pričela zakonito opravljati dejavnost socialnega podjetništva ali drugo dejavnost in da je dosegla določeno število zaposlenih delavcev iz prve alineje ali strukturo zaposlenih delavcev iz druge alineje prejšnjega odstavka. Za ohranitev statusa socialnega podjetja mora po izteku drugega koledarskega leta poslovanja socialno podjetje tipa A iz dejavnosti socialnega podjetništva v letnem poročilu izkazati najmanj 40 odstotkov vseh prihodkov, po tretjem in vseh nadaljnjih letih poslovanja pa najmanj 50 odstotkov vseh prihodkov.

(4) Socialno podjetje mora ves čas poslovati po načelih socialnega podjetništva, kot jih določa ta zakon.

9. člen

(omejitve)

(1) Pridobitna gospodarska družba ne more ustanoviti socialnega podjetja na katerega bi prenesla del podjetja ali dejavnosti, lahko pa z ustanovitvijo zagotovi nova delovna mesta za svoje presežne delavce.

(2) Nepridobitna pravna oseba ne more pridobiti statusa socialnega podjetja, če je njena članica politična stranka. Statusa tudi ne more pridobiti nepridobitna pravna oseba, če imajo v njej pri odločanju prevladujoč vpliv ena ali več pridobitnih gospodarskih družb, pravnih oseb javnega prava ali lokalnih skupnosti.

(3) Nepridobitna pravna oseba ne more pridobiti statusa socialnega podjetja, tudi če ima status invalidskega podjetja ali zaposlitvenega centra po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, če je v času postopka registracije spremembe akta o ustanovitvi ali temeljnega akta, s katerimi se preoblikuje v socialno podjetje, v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ali če nima poravnanih vseh dospelih davčnih obveznosti in prispevkov za socialno varnost delavcev.

11. člen

(neprofitnost delovanja)

(1) Socialno podjetje mora dobiček in presežke prihodkov nad odhodki iz dejavnosti socialnega podjetja namenjati za opravljanje teh dejavnosti oziroma za druge, s tem zakonom določene namene.

(2) Delitev dobička in presežkov prihodkov oziroma premoženja ni dovoljena, razen če zakon, ki ureja pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe ne določa drugače. Tudi v tem primeru lahko socialno podjetje deli del dobička ali presežka prihodkov članom, upravi in delavcem v deležu, ki ne sme presegati 20 odstotkov vsega ustvarjenega dobička ali presežka prihodka v določenem letu in le v primeru, da presežek prihodkov ne predstavlja neporabljenih javnih sredstev in ima to opredeljeno v aktu o ustanovitvi ali v temeljnem aktu. Če socialno podjetje deli dobička ali presežkov prihodkov deli, pri delitvi ne more izključiti delavcev.

(3) Kot posredna delitev dobička ali presežkov prihodkov se šteje:

- izplačevanje nagrad odgovornim osebam, članom uprave ali drugih organov ali delavcem;
- izplačevanje plač v višini, ki za več kot za 30 odstotkov presega izhodiščne plače za posamezni tarifni razred, določene s kolektivnimi pogodbami za posamezne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izhodiščne plače), razen, če ta znesek ne dosega minimalne plače ali če socialno podjetje izkaže potrebe po specifičnih poklicih;
- izplačevanje povračil stroškov, ki presegajo zneske, določene s predpisom, ki določa višino povračil stroškov v zvezi z delom in drugih odhodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo, če poseben zakon ne določa drugače.

(4) Povračila stroškov v zvezi z delom in stroškov usposabljanja prostovoljcev se ne štejejo kot posredna delitev dobička, če ne presegajo zneskov, določenih v tretji alineji prejšnjega odstavka oziroma primerljivih cen usposabljanja delavcev.

12. člen

(akt socialnega podjetja)

(1) Akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt socialnega podjetja mora poleg vsebine, ki jo določajo zakoni, ki urejajo pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe, opredeljevati nepridobitni namen ustanovitve pravne osebe in način uresničevanja drugih načel, ki jih določa ta zakon in ki opredeljujejo njen javno koristni in socialni značaj. Kot dejavnost ali naloge socialnega podjetja mora opredeliti opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva ali druge dejavnosti, če hkrati določi katere skupine ljudi iz 6. člena tega zakona bo zaposlovalo, razmejiti te dejavnosti od drugih dejavnosti oziroma nalog, ter opredeliti način razpolaganja s premoženjem in porabe dobička oziroma presežkov prihodkov skladno z določbo 26. člena tega zakona.

(2) Akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt mora tudi:

- opredeliti način upravljanja socialnega podjetja po načelu enakopravnosti,
- določiti osebe, odgovorne za poslovanje pri izvajanju dejavnosti socialnega podjetništva ter pogoje za njihovo imenovanje oziroma izvolitev in odgovornosti,
- določiti nadzorni organ, ki nadzira poslovanje, skladno z določbami tega zakona, akta o ustanovitvi ali temeljnega in drugih aktov socialnega podjetja in poslovanja po načelih dobrega gospodarjenja, pravilnost finančnega in materialnega poslovanja in sestave letnega poročila, določiti pa mora tudi način izvolitve ali imenovanja članov nadzornega organa, mandatno dobo ter njegove pristojnosti, pooblastila in odgovornosti,
- določiti, da bo socialno podjetje zaposlovalo delavce, skladno z določbo prve ali druge alineje drugega odstavka 8. člena tega zakona,
- določiti, ali socialno podjetje v delo vključuje tudi prostovoljce,
- določiti način udeležbe deležnikov pri upravljanju (posvetovanje, obvezno mnenje ipd.),
- določiti pravila vodenja poslovnih knjig in izdelave računovodskih izkazov socialnega podjetja ali določiti, da bodo ta pravila urejena v posebnem aktu in
- določiti pogoje statusnega preoblikovanja socialnega podjetja in razpolaganje s premoženjem socialnega podjetja v primeru prenehanja, skladno z določbami tega zakona.

14. člen

(vloga za registracijo socialnega podjetja)

(1) Vloga za registracijo nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje mora poleg vsebine in prilog, ki jih določajo posebni predpisi, vsebovati še:

- sklep ustanoviteljev ali pristojnega organa nepridobitne pravne osebe, da namerava poslovati kot socialno podjetje,
- osebna imena, EMŠO, državljanstvo in naslov stalnega ali začasnega prebivališča vseh oseb, ki imajo pooblastilo za zastopanje in obseg pooblastil za društva,
- dokazilo o višini morebitnih sredstev za začetek dela oziroma vrednosti premoženja društva.

(2) Enako vsebino mora imeti tudi vloga za registracijo spremembe akta o ustanovitvi ali temeljnega akta s katero se nepridobitna pravna oseba preoblikuje v socialno podjetje.

(3) V postopku mora registrski organ po uradni dolžnosti iz uradnih evidenc preveriti osebne podatke o osebah, pooblaščenih za zastopanje in ustanoviteljih, v postopku registracije spremembe akta o ustanovitvi ali temeljnega akta, s katero se nepridobitna pravna oseba preoblikuje v socialno podjetje pa še podatek, da pravna oseba ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ter da ima poravnane vse dospele davčne obveznosti in prispevke za socialno varnost delavcev.

15. člen

(registracija socialnega podjetja)

(1) Registrski organ mora v postopku registracije ugotavljati tudi ali je akt o ustanovitvi oziroma temeljni akt nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, v skladu z določbami 12. člena tega zakona. Izpolnjevanje pogojev mora ugotavljati tudi v postopkih registracije spremembe akta o ustanovitvi ali temeljnega akta, s katero se nepridobitna pravna oseba preoblikuje v socialno podjetje.

(2) Če je pogoj iz prejšnjega odstavka izpolnjen in pri nepridobitni pravni osebi ne obstajajo omejitve iz 9. člena tega zakona, registrski organ z aktom, s katerim odloči o vpisu nepridobitne pravne osebe

oziroma spremembe v register, odloči tudi, da se pri firmi ali imenu nepridobitne pravne osebe v register vpiše dostavek »socialno podjetje«.

16. člen

(smiselna uporaba določb)

Določbe 14. in 15. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za postopke za izdajo soglasja k aktu o ustanovitvi ali njegovi spremembi, kadar je za pridobitev pravne osebnosti nepridobitne pravne osebe ali za njeno preoblikovanje v socialno podjetje in za vpis v javno evidenco potrebno soglasje za to pristojnega ministrstva.

17. člen

(obveznost registrskega organa)

(1) Registrski organ ali ministrstvo iz prejšnjega člena mora en izvod akta nemudoma posredovati pristojnemu ministrstvu, za vzpostavitev evidence socialnih podjetij in izvajanje nadzora.

(2) En izvod akta se pristojnemu ministrstvu pošlje tudi, če socialno podjetje poda zahtevo za registracijo takšnih sprememb akta o ustanovitvi ali temeljnega akta, ki bi lahko predstavljale razlog za prepoved poslovanja kot socialno podjetje.

19. člen

(poročanje)

(1) Socialno podjetje mora dokazila o pričetku opravljanja dejavnosti predložiti pristojnemu ministrstvu v roku enega leta od pridobitve statusa. Socialno podjetje tipa A mora predložiti dokazilo o zaposlitvi vsaj enega delavca po zaključku prvega leta poslovanja, o zaposlitvi najmanj dveh delavcev pa po zaključku drugega leta poslovanja. Socialno podjetje tipa B mora dokazilo o zaposlitvi delavcev in njihovi strukturi predložiti v roku dveh let po pridobitvi statusa.

(2) Socialno podjetje mora pristojnemu ministrstvu do 31. marca tekočega leta, poročati o morebitnem nedoseganju predpisanega obsega prihodkov od dejavnosti socialnega podjetništva v preteklem poslovnem letu. O nedoseganju predpisanega števila ali strukture delavcev mora socialno podjetje poročati v roku treh mesecev, od kar je prišlo do zmanjšanja števila delavcev oziroma do spremembe njihove strukture. V poročilu mora navesti tudi razloge za nedoseganje obsega prihodkov oziroma predpisanega števila ali strukture delavcev.

(3) Poročilu iz prejšnjega odstavka mora socialno podjetje priložiti načrt prestrukturiranja socialnega podjetja, po katerem bo socialno podjetje v naslednjem letu izkazovalo predpisan obseg prihodkov v tekočem letu oziroma časovno opredeljen kadrovski načrt zaposlitve manjkajočih delavcev za premostitveno obdobje.

(4) O porabi javnih sredstev, pridobljenih iz spodbud oziroma sredstev iz naslova oprostitev, ali olajšav namenjenih socialnim podjetjem, mora socialno podjetje poročati skladno s podzakonskimi predpisi, izdanimi na podlagi tega zakona, posebnimi predpisi ali sprejetimi pogodbenimi obveznostmi.

20. člen

(prepoved poslovanja in prenehanje statusa)

(1) Socialnemu podjetju pristojni minister po uradni dolžnosti z odločbo prepove poslovati kot socialno podjetje, če ne izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

- v rokih, ki jih določa prvi odstavek prejšnjega člena, ne prične opravljati dejavnosti oziroma ne izpolni pogoja glede predpisanega števila ali predpisane strukture zaposlenih delavcev oziroma v teh rokih ne predloži dokazil o izpolnjevanju pogojev;
- deli premoženje, neposredno ali posredno deli dobiček ali presežke prihodkov ali jih namenja v nasprotju z določbo 26. člena tega zakona;
- nenamensko uporablja prejeta javna sredstva iz naslova spodbud, oziroma sredstva iz naslova oprostitev ali olajšav, namenjenih socialnim podjetjem;
- je v postopku o prekršku za storjen posebno hud davčni prekršek s pravnomočno odločbo ugotovljena njegova odgovornost;
- v predpisanem roku dve zaporedni leti ne posreduje letnega poročila Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES);
- pristojnemu ministrstvu kljub opozorilu ne posreduje poročil, ki jih je dolžno posredovati na podlagi drugega ali četrtega odstavka prejšnjega člena;
- preneha opravljati dejavnost socialnega podjetništva ali drugo dejavnost, ki jo opravlja kot socialno podjetje ali trajno ne dosega predpisanega števila zaposlenih delavcev oziroma predpisane strukture zaposlenih delavcev;
- ne posluje v skladu z aktom o ustanovitvi ali temeljnim aktom in s tem posluje v nasprotju z načeli socialnega podjetništva, kot jih določa 4. člen tega zakona ali sprejme takšne spremembe aktov, ki to onemogočajo;
- se statusu pisno odpove.

(2) Šteje se, da socialno podjetje trajno ne opravlja dejavnosti socialnega podjetništva, če jo dejansko preneha opravljati ali če več kot dve leti ne dosega obsega prihodka od opravljanja dejavnosti, kot ga določa tretji odstavek 8. člena tega zakona.

(3) Šteje se, da socialno podjetje trajno ne dosega predpisanega števila zaposlenih delavcev, če v šestih mesecih od zmanjšanja števila delavcev pod število, predpisano v prvi alineji drugega odstavka 8. člena tega zakona, ne zaposli ustreznega števila novih delavcev. Šteje se, da socialno podjetje trajno ne dosega ustrezne strukture delavcev, če v roku šestih mesecev od kar ni več izpolnjevalo tega pogoja, ne zaposli zadostnega števila delavcev iz 6. člena tega zakona.

(4) Pravnomočno odločbo o prepovedi poslovanja kot socialno podjetje pristojni minister posreduje registrskemu organu, ki iz sodnega ali drugega registra oziroma javne evidence pri firmi ali imenu nepridobitne pravne osebe izbriše dostavek »socialno podjetje« ter vpiše številko in datum pravnomočnosti odločbe.

(5) Z dnem pravnomočnosti odločbe za nepridobitno pravno osebo prenehajo vse oblike spodbud, pridobljenih na podlagi tega zakona. Morebitna neporabljena javna sredstva oziroma sredstva pridobljena na podlagi oprostitev obveznosti ali olajšav, mora nepridobitna pravna oseba vrniti v roku, določenem v odločbi iz prejšnjega odstavka.

(6) Z dnem izbrisa iz četrtega odstavka tega člena nepridobitni pravni osebi status socialnega podjetja preneha.

21. člen

(spremljanje poslovanja in podzakonski akti)

(1) Strokovno spremljanje poslovanja socialnih podjetij in izpolnjevanja pogojev po tem zakonu zagotavlja pristojno ministrstvo, če drug zakon ne določa drugače.

(2) Izvajalci ukrepov, ki socialnim podjetjem dodeljujejo denarna sredstva na podlagi tega zakona ali drugih predpisov, ki določajo spodbude za poslovanje socialnih podjetij, so dolžni poročati pristojnemu ministrstvu o:

- vrsti in namenu dodeljenih sredstev socialnim podjetjem,
- pravilnosti porabe dodeljenih sredstev,
- morebitnih uvedenih postopkih izterjave za vračilo neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih ali neizkoriščenih sredstevih.

(3) Nadzorni organi, ki pri izvrševanju svojih pooblastil ugotovijo, da je pri socialnem podjetju nastopil kateri od razlogov zaradi katerega se socialnemu podjetju prepove poslovanje kot socialno podjetje, so dolžni o tem nemudoma podati pristojnemu ministru pisno prijavo, ter mu priložiti vse zbrane dokaze.

(4) Podrobnejši način spremljanja poslovanja socialnih podjetij in izpolnjevanja pogojev, podrobnejšo vsebino vloge iz 14. člena, dokazil in poročil iz 19. člena in dokazil iz prejšnjega člena tega zakona, pogoje na podlagi katerih so upravičenci iz 35. člena tega zakona upravičeni do spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva, pogoje na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do posebnih spodbud iz 37. in 38. člena tega zakona, način spremljanja upravičenosti in poročanja socialnega podjetja, ki je upravičeno do spodbud iz 37. in 38. člena tega zakona, način izvajanja nadzora nad porabo finančnih sredstev iz naslova spodbud in oprostitev, ki jih socialno podjetje prejme na podlagi tega zakona ter način vrnitve neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih ali neizkoriščenih sredstev s pripadajočimi obrestmi, predpiše pristojni minister s podzakonskim aktom. S podzakonskim aktom predpiše tudi podrobnejše pogoje, ki jih mora izpolnjevati izvajalska organizacija iz šestega odstavka 7. člena tega zakona.

22. člen

(računovodstvo)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov, ki urejajo pravila vodenja poslovnih knjig in izdelave računovodskih izkazov, mora socialno podjetje, ki del svojih dejavnosti ne opravlja kot socialno podjetje, za te dejavnosti izkazovati podatke o prihodkih in odhodkih ločeno.

(2) Finančna sredstva, ki jih socialno podjetje pridobi iz naslova spodbud, oprostitev in olajšav, pridobljenih na podlagi tega zakona ali drugih predpisov, mora socialno podjetje prikazovati na posebnem kontu.

(3) Slovenski inštitut za revizijo v soglasju z ministrom, pristojnim za gospodarstvo in ministrom, pristojnim za finance, predpiše poseben računovodski standard za socialna podjetja. Z računovodskim standardom se določi vsebina in način sestave letnega poročila socialnega podjetja ter prilog, ki omogočajo ugotavljanje poslovanja socialnega podjetja po načelih socialnega podjetništva iz tretje, šeste, sedme, desete, enajste in dvanajste alineje 4. člena tega zakona, predvsem pa:

- razmejitev prihodkov iz dejavnosti socialnega podjetništva od prihodkov iz drugih dejavnosti in drugih virov, z opredelitvijo odstotka glede na višino sredstev,
- prikaz prihodkov in odhodkov iz naslova spodbud, olajšav in oprostitev na podlagi tega in drugih zakonov,
- prikaz števila zaposlenih delavcev v obdobju najmanj devetih mesecev v letu ali števila in strukture delavcev glede na zahteve druge alineje drugega odstavka 8. člena tega zakona in števila prostovoljcev, če poseben zakon ne določa drugače,
- razporejanje dobička oziroma presežkov prihodkov po namenu,

- pojasnilo o doseganju ciljev socialnega podjetništva in namena socialnega podjetja (poslovno poročilo).

(4) O drugih vprašanih vodenja poslovnih knjig in izdelave računovodskih izkazov za socialna podjetja veljajo določbe predpisov, ki urejajo računovodstvo pravnih oseb in računovodskih standardov, ki veljajo za določeno vrsto nepridobitne pravne osebe.

(5) Nadzorni organ iz tretje alineje drugega odstavka 12. člena tega zakona mora oceniti pravilnost in popolnost podatkov v letnem poročilu socialnega podjetja. Pred sprejetjem letnega poročila mora opraviti tudi nadzor nad pravilnostjo in zakonitostjo finančnega in materialnega poslovanja socialnega podjetja in pravilnostjo vodenja poslovnih knjig. Oceniti mora tudi izpolnjevanje ciljev socialnega podjetništva, določenih v tem zakonu in aktu o ustanovitvi oziroma temeljnem aktu, zakonitost razporejanja dobička oziroma presežkov prihodkov in porabe dodeljenih javnih sredstev oziroma sredstev ustvarjenih z olajšavami in oprostitvami.

(6) Ocena nadzornega organa je priloga letnega poročila.

24. člen

(udeležba delavcev, prostovoljcev in uporabnikov pri upravljanju)

(1) Delavcem in prostovoljcem, ki niso člani socialnega podjetja, mora biti zagotovljena možnost, da sodelujejo pri upravljanju socialnega podjetja, vsaj z vplivanjem na odločitve, ki so pomembne za njihovo delo in za kakovost proizvedenih izdelkov ali storitev socialnega podjetja. Uporabnikom, ki niso člani socialnega podjetja, mora biti zagotovljena možnost vplivanja na odločitve, ki zadevajo kakovost izdelkov ali storitev socialnega podjetja.

(2) Vprašanja, o katerih osebe iz prejšnjega odstavka sodelujejo pri odločanju, pravico do obveščeniosti, roke in način njihovega obveščanja ter podrobnejšo opredelitev načina sodelovanja pri odločanju, mora socialno podjetje urediti v splošnem aktu, po poprejšnjem soglasju njihovih predstavnikov.

(3) Če predstavniki iz prejšnjega odstavka niso predstavniki sindikata delavcev, sami sprejmejo pravila za imenovanje svojih predstavnikov.

25. člen

(delo v socialnem podjetju)

(1) Socialno podjetje mora zagotavljati trajno izpolnjevanje pogojev glede števila zaposlenih delavcev in posebnih pogojev glede strukture zaposlenih delavcev. Če iz objektivnih razlogov tega začasno ne more zagotavljati, mora izdelati časovno opredeljen kadrovski načrt za premostitveno obdobje in ga uskladiti s pristojnim ministrstvom, tako, da bo v šestih mesecih ponovno izpolnjevalo vse pogoje.

(2) Socialno podjetje delavcu iz 6. člena tega zakona, za katerega prejema javna sredstva za sofinanciranje plače na podlagi tega zakona, ne more odpovedati pogodbe o zaposlitvi iz razloga nedoseganja pričakovanih rezultatov, če so slabši rezultati zgolj posledica razloga, zaradi katerega je bil delavec uvrščen v posebej ranljivo skupino ljudi.

(3) Socialno podjetje lahko v delo trajno ali začasno vključuje tudi prostovoljce. Prostovoljci imajo pravico do udeležbe v vseh programih usposabljanja, potrebnih za opravljanje dela in razvoj socialnega podjetja ter pravico do nadomestila vseh stroškov povezanih z delom. Prav tako imajo pravico do nagrade skladno s posebnim zakonom.

26. člen

(razporejanje dobička in presežkov prihodkov)

- (1) Socialno podjetje dobiček in presežke prihodkov namenja za:
- investicije v osnovna sredstva, potrebne za opravljanje dejavnosti,
  - ohranjanje in povečevanje števila delovnih mest,
  - pokrivanje izpada prihodka zaradi večje bolniške odsotnosti oziroma manjše delovne učinkovitosti delavcev iz 6. člena tega zakona,
  - izobraževanje, in usposabljanje delavcev in prostovoljcev,
  - druge razvojne in nepridobitne dejavnosti, ki jih opravlja, če niso v izključno korist članov, za ustanovitev ali soustanovitev socialnega podjetja ali za namene razvoja socialnega podjetništva v lokalni skupnosti, določene z aktom o ustanovitvi ali temeljnim aktom,
  - povečanje premoženja socialnega podjetja,
  - delitev, če je skladno s tem in drugimi zakoni dopustna.
- (2) O razporejanju dobička ali presežka prihodkov in njegovi delitvi, kadar je ta dopustna, odloča najvišji organ upravljanja socialnega podjetja.

29. člen

(načrtovanje razvoja socialnega podjetništva)

(1) Načrtovan razvoj socialnega podjetništva v Republiki Sloveniji zagotavlja strategija. Strategijo na predlog sveta in po posvetovanju s socialnimi partnerji, socialnimi podjetji in drugimi organizacijami civilne družbe sprejme vlada za obdobje štirih let.

(2) Strategija zajema analizo potreb in smeri možnega razvoja socialnega podjetništva, temelje politike razvoja, strateške razvojne cilje in glavna področja razvoja socialnega podjetništva, vlogo države in njenih institucij ter občin pri izvajanju določene politike in doseganju razvojnih ciljev.

(3) Pristojno ministrstvo, v sodelovanju z vsemi ministrstvi, pristojnimi za področja dejavnosti socialnega podjetništva, pripravi program ukrepov za izvajanje strategije razvoja socialnega podjetništva za posamezno koledarsko leto ali plansko obdobje (v nadaljnjem besedilu: program ukrepov), v katerem za vsak ukrep določi predvsem:

- cilje,
- vsebino,
- ciljne skupine, ki jim je ukrep namenjen,
- pogoje za vključitev v aktivnosti in način izvajanja aktivnosti,
- vrsto in višino upravičenih stroškov v okviru aktivnosti,
- obdobje izvajanja aktivnosti,
- izvajalce ali podizvajalce posameznega ukrepa,
- vire in obseg sredstev za financiranje, ter opredelitev, ali aktivnost predstavlja državno pomoč,
- način poročanja ter
- merila za ocenjevanje doseganja ciljev.

(4) Program ukrepov iz prejšnjega odstavka sprejme vlada, po predhodnem mnenju sveta.

(5) Ukrepi morajo biti načrtovani tako, da omogočajo usklajeno pomoč pri ustanavljanju socialnih podjetij, pomoči za začetek njihovega poslovanja, pomoči za zagotavljanje likvidnosti in razvoj socialnega podjetja in usklajenost z izvajanjem ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter drugih razvojnih dokumentov, ki jih sprejme vlada.

(6) Če med planskim obdobjem pride do takšnih sprememb potreb ali obsega finančnih sredstev, ki zahtevajo spremembo strategije ali programa ukrepov, se strategija ali program ukrepov spremenita na način, kot se navedena dokumenta sprejemata.

30. člen

(izvajanje politike razvoja socialnega podjetništva)

Izvajanje politike razvoja socialnega podjetništva zagotavljajo ministrstva in vladne službe, vsak na svojem delovnem področju. Izvajanje politik zajema tudi predlaganje in sprejemanje predpisov, ki omogočajo ali olajšujejo poslovanje socialnim podjetjem na posameznih področjih in dejavnostih, odpravljanje administrativnih ovir za delovanje socialnih podjetij in omogočanje prenosa javnih pooblastil, če to določa zakon, tudi na socialna podjetja.

32. člen

(spodbujanje razvoja socialnega podjetništva)

(1) Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva se zagotavlja preko izvajanja ukrepov spodbujanja socialnega podjetništva, ukrepov oblikovanja ugodnega podjetniškega okolja, ukrepov spodbujanja zaposlovanja in ukrepov za omogočanje dostopa do virov financiranja naložb v socialna podjetja, ki jih določa program ukrepov iz 29. člena tega zakona.

(2) Ukrepi spodbujanja socialnega podjetništva zajemajo finančne in druge ukrepe za promocijo socialnega podjetništva, za razvoj sistema informiranja in izobraževanja za socialno podjetništvo, za zagotavljanje sredstev za vzpostavitev sklada za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, za razvoj podpornih storitev socialnim podjetjem, vključno s storitvami za ustanavljanje socialnih podjetij in storitvami svetovanja prestrukturiranja socialnega podjetja, ki začasno ne izpolnjuje kriterijev iz tega zakona, za vključitev občin v izvajanje politik in ukrepov, za iskanje novih poslovnih priložnosti za socialna podjetja, vključno z izvajanjem raziskav trga za socialno podjetništvo in ugotavljanjem možnosti izvajanja javnih storitev v socialnih podjetjih.

(3) Ukrepi oblikovanja ugodnega podjetniškega okolja za socialna podjetja zajemajo finančne in druge ukrepe za zagotavljanje prostorskih, tehničnih in drugih pogojev za nastajanje in delovanje socialnih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji za socialna podjetja, sofinanciranje za začetek opravljanja dejavnosti socialnega podjetja in za odpiranje novih delovnih mest, sofinanciranje ustanavljanja socialnih podjetij za izvajanje podpornih storitev za socialna podjetja ter druge ukrepe za izvajanje podpornih storitev za socialna podjetja, katerih ciljna skupina so osebe, ki ustanavljajo socialno podjetje in socialna podjetja.

(4) Ukrepi spodbujanja zaposlovanja v socialnih podjetjih zajemajo izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja, katerih ciljna skupina so socialna podjetja oziroma so ciljna skupina tiste osebe, ki ustanavljajo socialno podjetje ali se bodo zaposlile v socialnem podjetju in izhajajo iz najbolj ranljivih skupin ljudi, na trgu dela, katerim je namenjeno socialno podjetništvo.

(5) Ukrepi za omogočanje dostopa do virov financiranja naložb v socialna podjetja za ustanavljanje in poslovanje socialnih podjetij zajemajo zagotavljanje ugodnejših kreditov, garancij in subvencij iz proračunskih virov, preko skladov za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva in evropskih virov za socialna podjetja.

35. člen

(upravičenci)

(1) Upravičenci do spodbud iz posameznih ukrepov iz 32. člena tega zakona so osebe, ki nameravajo ustanoviti socialno podjetje, socialna podjetja ali posamezniki, ki naj bi se zaposlili v socialnem podjetju.

(2) Spodbude iz prejšnjega odstavka upravičenci uveljavljajo pri izvajalcih ukrepov, določenih s programom ukrepov iz tretjega odstavka 29. člena tega zakona.

37. člen

(posebne spodbude za zaposlovanje drugih najbolj ranljivih skupin na trgu dela)

(1) Socialno podjetje, ki zaposluje osebe iz 6. člena tega zakona, ki niso invalidi, je skladno s programom ukrepov upravičeno do subvencije plače teh delavcev ter do drugih pomoči, ki jih uredba iz 6. člena tega zakona določa kot pomoči prikrajšanim delavcem, resno prikrajšanim delavcem ter osebam, ki imajo priznane omejitve, ki izhaja iz telesnih, duševnih ali psihičnih okvar.

(2) Socialno podjetje je do celotnih spodbud iz prejšnjega odstavka upravičeno, če z delavcem iz točke b) prvega odstavka 6. člena tega zakona sklene delovno razmerje za nedoločen čas ali določen čas, vendar najmanj 12 mesecev, z ostalimi najbolj ranljivimi skupinami ljudi pa za čas, za katerega so na podlagi uredbe iz prejšnjega odstavka upravičeni do subvencije plače.

(3) Če je trajanje zaposlitve krajše od 12 mesecev oziroma za skupine, ki jih uredba uvršča med resno prikrajšane delavce, krajše od 24 mesecev, se pomoč ustrezno sorazmerno zmanjša.

42. člen

(evidenca socialnih podjetij)

(1) Evidenco socialnih podjetij vodi pristojno ministrstvo. Vpis v evidenco se izvede na podlagi izvršljivega akta iz drugega odstavka 15. člena tega zakona oziroma iz 16. člena tega zakona, izbris iz evidence pa na podlagi izvršljivega akta iz prvega odstavka 20. člena tega zakona oziroma, če socialno podjetje preneha.

(2) V evidenci se vodijo naslednji podatki:

- firma ali ime ter sedež in poslovni naslov socialnega podjetja;
- osebna imena, EMŠO, državljanstvo in naslov stalnega ali začasnega prebivališča oseb, ki imajo pooblastilo za zastopanje;
- matična številka socialnega podjetja;
- pravnoorganizacijska oblika socialnega podjetja;
- številka in datum izdaje in izvršljivosti akta iz 15. člena tega zakona oziroma 16. člena tega zakona ter navedbo organa, ki je akt izdal;
- področje in dejavnost socialnega podjetništva, ki jo opravlja socialno podjetje oziroma katere najbolj ranljive skupine ljudi iz 6. člena tega zakona zaposluje socialno podjetje ter njegova dejavnost;
- višina ustanovitvenega kapitala ali morebitnih sredstev za začetek dela oziroma vrednosti premoženja društva;
- številka in datum izdaje in izvršljivosti akta iz prvega odstavka 20. člena tega zakona oziroma datum in način prenehanja socialnega podjetja;
- podatki iz prve in tretje alineje tega odstavka o pravnih naslednikih socialnega podjetja, ki se je statusno preoblikovalo.

- (3) Evidenca se lahko vodi kot informatizirana zbirka podatkov.
- (4) Evidenca je javna. Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, so podatki o osebnem imenu in naslovu prebivališča oseb, ki imajo pooblastila za zastopanje socialnega podjetja, javni.
- (5) Evidenca se vodi z namenom zbiranja, obdelovanja, posredovanja in javne objave podatkov o socialnih podjetjih, pomembnih za pravni promet.

43. člen

(nadzor)

- (1) Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona, katerih kršitve predstavljajo prekrške, izvajajo:
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo, nad izvrševanjem določb iz drugega odstavka 24. člena tega zakona ter prvega in drugega odstavka 25. člena tega zakona;
  - Davčna uprava Republike Slovenije, nad izvrševanjem določb prvega in drugega odstavka 22. člena tega zakona;
  - Tržni inšpektorat Republike Slovenije, nad izvrševanjem določbe tretjega odstavka 18. člena tega zakona;
  - AJPES, nad izvrševanjem določbe šestega odstavka 22. člena tega zakona in
  - pristojno ministrstvo, nad izvrševanjem določb 11. člena tega zakona in 26. člena tega zakona, kar zagotavlja z vpogledom v elektronske evidence in podatke o poslovanju socialnih podjetij, ter z vpogledom v dokumente neposredno pri socialnem podjetju, v okviru svojih pristojnosti.
- (2) Pristojno ministrstvo za tista socialna podjetja, ki so zavezana za revidiranje poslovanja po drugih predpisih, poveri nadzor nad izvajanjem določb iz 11. člena tega zakona in 26. člena tega zakona osebam, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, opravljajo storitve revidiranja. Pristojno ministrstvo določi obseg nadzora in v državnem proračunu zagotovi sredstva za izvajanje teh nalog.
- (3) Za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka Slovenski inštitut za revizijo pripravi ustrezne usmeritve za delo revizorjev.
- (4) Ne glede na določbo pete alineje prvega odstavka tega člena naloge prekrškovnega organa za kršitve določb 11. člena tega zakona in 26. člena tega zakona opravlja Davčna uprava Republike Slovenije.

44. člen

(organi za odločanje o prekršku)

- (1) O prekrških po tem zakonu v hitrih postopkih odloča Inšpektorat Republike Slovenije za delo, Davčna uprava Republike Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije in AJPES, v mejah pristojnosti, določenih s tem zakonom.
- (2) Davčna uprava Republike Slovenije pravnomočno odločbo, s katero je bilo socialno podjetje kaznovano za posebno hud davčni prekršek, posreduje pristojnemu ministrstvu.

45. člen

- (1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se za prekršek kaznuje socialno podjetje:
1. če deli dobiček, presežke prihodkov ali premoženje v nasprotju z določbo 11. člena tega zakona;

2. če računovodstva ne vodi v skladu s prvim ali drugim odstavkom 22. člena tega zakona;
3. če letnemu poročilu, ki ga posreduje AJPES, ne priloži ocene nadzornega organa iz šestega odstavka 22. člena tega zakona;
4. če vprašanj, o katerih sodelujejo osebe iz 24. člena tega zakona pri odločanju, pravice do obveščeniosti, rokov in načina njihovega obveščanja ter podrobnejše opredelitve načina sodelovanja pri odločanju, ne uredi v splošnem aktu (drugi odstavek 24. člena tega zakona);
5. če začasno ne dosega pogojev glede števila delavcev ali posebnih pogojev glede strukture delavcev, pa ne izdela načrta za premostitveno obdobje ali ga ne uskladi s pristojnim ministrstvom (prvi odstavek 25. člena tega zakona);
6. če odpove delovno razmerje delavcu v nasprotju z drugim odstavkom 25. člena tega zakona;
7. če dobiček in presežke prihodkov namenja v nasprotju z določbo 26. člena tega zakona.

(2) Z globo od 400 do 3.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba socialnega podjetja.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo obravnavo predloga zakona po rednem postopku.

VI. PRILOGE

- Osnutek uredbe o merjenju družbenih učinkov,
- MSP-test.

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu (ur. l. RS št. XX/2017) Vlada Republike Slovenije izdaja

Uredbo o merjenju družbenih učinkov

1. člen

(opredelitev družbenih učinkov in merjenje družbenih učinkov)

- (1) Merjenje družbenih učinkov je namenjeno opredelitvi vrednosti za družbo, ki jo ustvarijo socialna podjetja. Ustvarjanje družbenih učinkov je ena od značilnosti, ki opredeljuje socialna podjetja.
- (2) Definicija ustvarjanja vrednosti za družbo velja tudi za pridobitne gospodarske subjekte in druge subjekte socialne ekonomije.
- (3) Pri opredelitvi družbenih učinkov se upoštevajo štiri ključni elementi:
  - vrednost, ki je ustvarjena kot posledica aktivnosti, ki jo nekdo izvaja,
  - vrednost, ki ima vpliv na upravičence oziroma uporabnike in ostale subjekte,
  - vrednost, ki vključuje tako pozitivne kot negativne učinke in
  - vrednost, ki jo je mogoče oceniti glede na primerjavo scenarijev »z izvedeno aktivnostjo« ali »brez izvedene aktivnosti«.
- (4) Družbeni učinki so odraz merjenja rezultatov aktivnosti socialnih podjetij v kratkem in dolgem obdobju, popravljenih za:
  - učinke, ki jih dosegajo drugi deležniki (alternativni prispevek),
  - učinke, ki bi bili doseženi v vsakem primeru (mrtva teža),
  - negativne posledice (nadomestitve) in
  - učinke, ki beležijo trend nenehnega padanja v času (opuščanje).
- (5) V okviru terminologije merjenja družbenih učinkov opredeljujemo pet osnovnih pojmov, in sicer:
  - vložki: viri, ki se uporabijo za izvedbo aktivnosti,
  - aktivnosti: način uporabe virov za izvedbo aktivnosti,
  - izid: vpliv aktivnosti na upravičence oziroma uporabnike, ki jim je aktivnost namenjena,
  - rezultat: sprememba, ki se zaradi aktivnosti zgodi v življenju upravičencev oziroma uporabnikov in drugih deležnikov,
  - učinek: obseg spremembe, ki izvira iz aktivnosti. Ob vrednotenju učinkov z upoštevanjem rezultatov se upoštevajo še dodatni trije popravki, in sicer:
    - (a) mrtva teža, ki pove, katere spremembe bi se zgodile v vsakem primeru, ne da bi upoštevali aktivnosti podjetja,
    - (b) alternativni prispevek, ki zmanjšuje učinek aktivnosti enega socialnega podjetja s tem, ko k družbenemu učinku prispevajo aktivnosti drugih deležnikov in

(c) opuščanje, ki dopušča, da se družbeni učinek ves čas zmanjšuje.

2. člen

(merjenje družbenih učinkov)

- (1) Pri opredelitvi standardov, pri katerih upoštevamo tako nepovratne kot povratne vire financiranja, razlikujemo štiri elemente, ki prispevajo k učinkovitemu merjenju družbenih učinkov, in sicer:
- proces: niz korakov ali faz, s pomočjo katerih socialno podjetje ali finančni sklad ugotovi, razume in predstavi, kako se z aktivnostmi dosežejo spremembe (rezultati) in imajo vpliv na življenje uporabnikov izdelkov, storitev ali deležnikov;
  - okvir: za vsako področje dejavnosti socialnih podjetij se določijo rezultati, ki se najpogosteje pojavljajo kot posledica aktivnosti, za vsakega od njih pa obstaja niz delnih (pod)rezultatov, ki se prav tako najpogosteje pojavljajo v posameznih korakih aktivnosti. V tem primeru gre za vzpostavitev predvidljivega okvira aktivnosti znotraj ponavljajočih se rezultatov na podlagi aktivnosti socialnih podjetij (npr. reintegracija brezposelnih oseb ipd.);
  - kazalnik: je način dodajanja vrednosti ali merjenja rezultatov oziroma učinkov (npr. finančno merjenje prihrankov v financiranju države, prihodki iz naslova večje produktivnosti ipd.);
  - značilnosti: tiste vsebinske karakteristike, ki se na osnovi evidentiranega merjenja rezultatov in učinkov lahko pripoznajo in se obravnavajo kot veljavne.
- (2) Posebnosti, ki izvirajo iz socialnih podjetij pri merjenju družbenih učinkov:
- za socialna podjetja velja, da je družbeni učinek enak družbeni spremembi, ki jo socialno podjetje doseže na dolgi ali kratek rok za svojo ciljno populacijo kot rezultat svojih aktivnosti. Pri tem je mogoče upoštevati tako pozitivne kot negativne spremembe, prilagojene za popravke, navedene v 5. alineji petega odstavka 1. člena te uredbe;
  - za socialna podjetja velja, da njihova kompleksna narava hkrati z naraščajočim številom socialnih podjetij in njihovim naraščajočim vplivom prispeva k boljšemu razumevanju in merjenju družbenih učinkov tudi za deležnike iz njihovega ekosistema (državni in javni organi, investitorji z družbenim učinkom, uporabniki izdelkov in storitev ter tudi sami subjekti socialne ekonomije);
  - poleg investitorjev z družbenim učinkom so tudi tradicionalne finančne ustanove pripravljene investirati v socialna podjetja, ki imajo potencial ustvariti finančno učinkovite trge v specifičnih sektorjih socialne ekonomije. V vsakem primeru pa tradicionalne finančne ustanove predhodno ocenijo, ali bo njihova investicija, poleg finančnih prihodkov, dejansko ustvarila tudi družbeni učinek. Pri socialnih podjetjih torej velja, da morajo poleg ustvarjanja družbene vrednosti ustvarjati tudi ekonomsko blaginjo, kar je pogoj, da ostanejo finančno vzdržna in trajna;
  - merjenje družbenih učinkov lahko socialna podjetja bolje usmeri k opredelitvi realnih ciljev, k spremljanju in povečanju uspešnosti, k opredelitvi lestvice prednostnih odločitev in k bolj konkurenčnemu dostopu do trga;
  - z dodajanjem okoljske razsežnosti socialni in podjetniški dimenziji socialna podjetja postanejo tridimenzionalne bazične organizacije, ki uresničujejo svoje družbeno poslanstvo in pričakovane finančne donose.
- (3) Eden pglavitnih razlogov, zakaj tradicionalnega merjenja uspešnosti, ki ga za vrednotenje uporabljajo pridobitni gospodarski subjekti, ni mogoče neposredno uporabiti v primeru socialnih podjetij, je, da njihovo poslanstvo vpliva na več deležnikov hkrati (javne ustanove, zasebne investitorje, notranje deležnike in zunanje upravičence oziroma uporabnike). Zato morajo socialna podjetja vzpostaviti večsmerni sistem evidentiranja, ki ni usmerjen samo v ekonomske rezultate, temveč tudi v socialne. Tak sistem pomeni, da so socialna podjetja odgovorna do svojih deležnikov, hkrati pa pri tovrstnih medsebojnih razmerjih upoštevajo, da je njihovo delovanje kompleksno.

3. člen

(poročanje o doseganju družbenih učinkov v razmerju do merjenja družbenih učinkov)

- (1) Poročanja o doseganju družbenih učinkov ni mogoče enačiti z merjenjem družbenih učinkov.
- (2) Pri obravnavi klasifikacije merjenja družbenih učinkov z uporabo različnih analitičnih meril in kriterijev se upoštevajo spremenljivke, kot npr.:
  - namen ali obseg,
  - časovni okvir in
  - usmerjenost,kot ključne spremenljivke za opredelitev merskih enot za merjenje družbenih učinkov.
- (3) Družbene učinke se meri z različnimi kvalitativnimi metodologijami, kot npr.:
  - socialni donos na investicijo (t. i. Social Return on Investment), njegov izračun zahteva številne podatke, ki jih je včasih težko kvantificirati,
  - socialno knjigovodstvo (t. i. Social Accounting), ki vključuje splet opisnih in številčnih razkritij in
  - drugih kompleksnih metodologij.
- (4) Zaradi kompleksnosti področja socialne ekonomije ni mogoče v celoti in po načelu od zgoraj navzdol opredeliti takega niza kazalnikov, ki bi lahko v celoti izmerili družbeni učinek. Zato je mogoče namesto niza kazalnikov:
  - a) opredeliti proces merjenja družbenega učinka, ki je sestavljen iz petih faz, in sicer:
    - identifikacije ciljev,
    - identifikacije deležnikov,
    - opredelitve ustreznih merskih enot;
    - merjenja in validacije ter
    - poročanja, učenja in izboljševanja.
  - b) opredeliti okvir na osnovi matrike pričakovanih rezultatov in podrezultatov, pri čemer vsak od njih izraža potencialno uporabo določenega kazalnika in pojasnjuje njihovo najbolj ustrezno uporabo in s tem,
  - c) zagotoviti najustreznejšo uporabo kazalnikov za posamezno aktivnost in glede na potrebe posameznega deležnika.
- (5) Socialna podjetja v okviru merjenja družbenih učinkov opredelijo verigo vrednosti z družbenim učinkom, ki pojasnjuje vzročno povezavo med načrtovanim delom (vložki in aktivnostmi) in načrtovanimi rezultati (izidi, rezultati, učinki), pri čemer je treba deležnike vključiti v vsaki fazi aktivnosti, da bi učinkovito izmerili družbene učinke. Konvencija merjenja družbenih učinkov, opredeljena kot standardiziran sistem merjenja družbenih učinkov in poročanja o njih, ki povečuje razpoložljivost podatkov o družbenih učinkih, je bistvenega pomena za investiranje z družbenim učinkom.

4. člen

(metodologije za merjenje družbenih učinkov z vidika vključevanja deležnikov)

- (1) Učinkovitost merjenja družbenih učinkov socialnih podjetij se poveča z ustreznim vključevanjem deležnikov, na katere ima aktivnost, ki jo izvaja socialno podjetje, neposreden ali posreden učinek.

- (2) Socialna podjetja morajo slediti pristopu, ki temelji na vključevanju deležnikov, predvideva izbor takega merjenja doseganja družbenih učinkov, ki zadovolji potrebo posameznih deležnikov po informacijah. V primeru, ko je deležnikov več, ena metodologija merjenja družbenih učinkov navadno ne zadosti potrebam po merjenju družbenega učinka, bistvenega za posameznega deležnika podjetja socialne ekonomije.
- (3) V osnovi razlikujemo tri vrste deležnikov, pomembnih za socialna podjetja, za katere je merjenje družbenih učinkov še posebej pomembno, in sicer:
- javni investitorji (v največjem obsegu zagotavljajo subvencije in nepovratno pomoč),
  - zasebni investitorji (navadno zagotavljajo povratno obliko pomoči),
  - skupnost (navadno ne zagotavlja finančne pomoči, vendar pa so informacije o aktivnostih socialnih podjetij zanjo pomemben vir merjenja družbenih učinkov).
- (4) Glede na osnovne vrste deležnikov morajo socialna podjetja opredeliti metodo merjenja družbenih učinkov, pri čemer upoštevajo različne metode, ki jih večinoma uporabljajo navedeni deležniki za merjenje družbenih učinkov, in sicer:
- metoda analize stroškov in koristi v primeru javnih investitorjev, ki ugotavljajo neto stroške ali neto koristi subvencioniranja enega socialnega podjetja v primerjavi z drugim (npr. analiza tržnega položaja, analiza operativnih stroškov, analiza socialne uspešnosti, analiza socialnih inovacij ipd.);
  - metoda rangiranja (t. i. rating) glede na boniteto socialnih podjetij pri doseganju družbenega učinka v primeru zasebnih investitorjev, ki družbene učinke ugotavljajo glede na uspešnost socialnega podjetja pri njihovem doseganju, zato da bi lahko merili uspešnost svojih investicij z vidika družbenega in finančnega učinka (vrednotenje finančne profitabilnosti in družbenega učinka);
  - metoda socialnega knjigovodenja in nadzora (t. i. SAA – Social Accounting and Auditing), ki se uporablja v primeru, ko kot deležnik nastopa skupnost, ki ovrednoti doseganje družbenih učinkov socialnih podjetij glede na njihov prispevek v skupnosti oziroma glede na koristi, ki jih ima skupnost od izvajanja njihovih aktivnosti (proizvodnje izdelkov, opravljanja storitev ipd.). Ta metoda temelji na uporabi obstoječe dokumentacije, s katero razpolaga socialno podjetje, in na sistemih poročanja, da bi dobilo celovit pregled nad ekonomsko, socialno in okoljsko uspešnostjo in učinki socialnih podjetij. Prav tako je to tudi orodje za socialna podjetja, ki prispeva k boljšemu razumevanju učinkov socialnega podjetja na skupnost in prispeva k izboljšanju organizacije in učinkovitosti ter zagotavlja stalne izboljšave.
- (5) Pri vsakokratnem izboru metodologije ali metode za ugotavljanje družbenih učinkov je treba upoštevati predvsem naslednje:
- obseg podatkov, ki je potreben za opredelitev metodologije za merjenje družbenih učinkov; pomemben je zaradi načela proporcionalnosti: če se namreč oceni, da bi bila izdelava metodologije zaradi prevelikega obsega podatkov in prevelike kompleksnosti neproporcionalna glede na obseg aktivnosti, ki jih izvaja socialno podjetje, je mogoče v primerljivih primerih izbrati že uporabljeno metodologijo;
  - obstoj ustreznih kapacitet znotraj socialnega podjetja za izvedbo merjenja družbenih učinkov;
  - obstoj metodologije sorodnih primerov za merjenje družbenih učinkov;
  - načelo inovativnosti oziroma spodbujanja inovacij;
  - načelo sodelovanja z deležniki pri merjenju družbenih učinkov.

5. člen

(merila in kazalniki za merjenje družbenih učinkov socialnih podjetij)

- (1) Vhodne podatke za izdelavo metodologije za merjenje družbenih učinkov pridobijo socialna podjetja iz naslova poročanja o izvajanju svojih aktivnosti. Če socialna podjetja ne poročajo o svoji aktivnosti oziroma nimajo razvitega sistema poročanja, lahko izberejo

kazalnike iz obstoječih knjižnic kazalnikov, integriranih indeksov (npr. Indeks socialnega napredka) ali pa iz Indeksa globalnega poročanja (t. i. GRI indeks ali Global reporting indeks), ki se uporablja za ugotavljanje doseganja ciljev trajnostnega razvoja v podjetjih in je prav tako namenjen doseganju ciljev družbene odgovornosti podjetij.

(2) Izbor relevantnih kazalnikov za merjenje družbenega učinka je v domeni posameznega socialnega podjetja, prav tako je uporaba obstoječih kazalnikov v različnih bazah prostovoljna in neobvezujoča, socialna podjetja pa morajo za poročanje o družbenih učinkih:

- opredeliti tri kazalnike in navesti vir za izbor kazalnikov,
- navesti osnovne pojme, ki so opredeljeni v petem odstavku 1. člena te uredbe v povezavi z lastnimi aktivnostmi,
- navesti ključne elemente, ki so predeljeni v prvem odstavku 2. člena te uredbe,
- opredeliti proces v skladu s četrtem odstavkom 3. člena te uredbe in
- opredeliti povezavo metode merjenja s ključnimi procesi odločanja v podjetju.

6. člen

(oblikovanje logičnega okvira za umestitev kazalnikov za merjenje družbenih učinkov v različne vrste gospodarskih in negospodarskih dejavnosti)

Za merjenje družbenih učinkov z izbranimi kazalniki socialna podjetja opredelijo logični okvir, ki temelji na korakih, navedenih v četrtem odstavku 3. člena te uredbe.

Logični okvir za umestitev kazalnikov za merjenje družbenih učinkov sledi pravilom oblikovanja logičnega okvira po načelu »od zgoraj navzdol«, in sicer: strateški okvir – ukrep – cilj – rezultat – kazalnik za merjenje rezultatov, vendar se od klasičnega modela logičnega okvira razlikuje po tem, da v vsaki fazi procesa uvaja možnost inovativnih sprememb.

Logični model, ki ga mora za merjenje družbenih učinkov opredeliti vsako socialno podjetje, mora biti zato opisan kot vzročna veriga, v kateri z aktivnostmi dosegamo cilje, porabljamo vire, pri tem pa upoštevamo spremenljivke, izvajanje storitev in svobodno izbiro kupcev pri izboru storitev.

Logični model je obvezni sestavni del poročila o merjenju družbenih učinkov.

7. člen

(poročanje o doseganju družbenih učinkov)

(1) O doseganju družbenih učinkov se poroča z naslednjimi koraki, pri katerih:

- socialno podjetje zagotovi informacije iz drugega odstavka 5. člena te uredbe, hkrati z logičnim okvirom in navedbo kazalnikov, s katerimi meri doseganje družbenih učinkov;
- socialno podjetje ob posredovanju informacij o merjenju družbenih učinkov jasno opredeli vire, iz katerih pridobiva podatke za pripravo poročila o doseganju družbenih učinkov. Če oblikovanje lastne baze ne zagotavlja načela proporcionalnosti, lahko socialno podjetje uporabi obstoječe baze podatkov, ki jih pridobi bodisi iz nacionalnih ali mednarodnih statističnih baz podatkov ali na osnovi mednarodno razvitih metodologij za agregiranje podatkov po vnaprej opredeljenih kazalnikih;
- socialno podjetje obrazloži izbrano metodo merjenja družbenih učinkov in utemelji izbrani pristop glede na razpoložljive podatke, pomen, obseg potrebnih podatkov za oblikovanje oziroma izbor metode za merjenje družbenih učinkov ob upoštevanju načela proporcionalnosti;
- socialno podjetje o tem obvesti pristojno ministrstvo in za to odgovorno skupnost;
- socialno podjetje letno poroča o merjenju družbenih učinkov glede na izbrane kazalnike in posreduje poročilo pristojnemu ministrstvu; o tem obvesti javnost najpozneje v treh mesecih po koncu poslovnega leta.

- (2) Izbor kazalnikov za poročanje temelji na prostovoljni odločitvi posameznega socialnega podjetja, prav tako izbor metodologije in procesa merjenja.
- (3) Razkritje rezultatov merjenja družbenih učinkov je obvezno. Socialna podjetja razkrijejo rezultate merjenja družbenih učinkov najpozneje do 31. marca v naslednjem poslovnem letu za preteklo poslovno leto.
- (4) Socialna podjetja posredujejo poročila o doseganju družbenih učinkov pristojnemu resornemu ministrstvu in jih javno objavijo na svoji spletni strani oziroma v drugih elektronskih medijih, s čimer skupnosti omogočijo dostop do bistvenih informacij.
- (5) Socialna podjetja morebitne spremembe v ključnih elementih merjenja družbenih učinkov javno objavijo in o morebitnih spremembah obvestijo resorno ministrstvo, deležnike in zainteresirano javnost.

8. člen

Ta uredba začne veljati osem dni po objavi v Uradnem listu RS.

Zdravko Počivalšek

minister

Predlagatelj predpisa: Ministrstvo za gospodarski razvoj in EVA: 2015-2130-0035 tehnologijo	Presoja učinkov na gospodarstvo (MSP test)
	Datum: 28.09.2017

Povzetek izvedene presoje vplivov predpisa na gospodarstvo:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu

Ocena učinkov predlaganih alternativ

I. Analizirane alternative	
Naziv alternative	Izbrana alt.
Alternativa 1: Omogočanje izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti	Ne

OBRAZLOŽITEV:

Zakon na novo opredeljuje pomene izrazov socialna ekonomija, socialno podjetništvo in socialno podjetje ter daje možnost pridobitve statusa socialnega podjetja tudi invalidskih podjetjem in zaposlitvenim centrom, s čemer se sledi privzeti praksi EK. Razveljavi se uredba, ki določa dejavnosti socialnega podjetništva in omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ukinja se možnost izplačila dobička ter omejitve plač, na novo pa se uvaja uredba za spremljanje družbenih učinkov. Odpravlja se tip A in B socialnih podjetij ter poenostavlja poročanje in ohranjanja statusa socialnih podjetij ter vodenje evidence.

OBVEZNOSTI	SKUPNI PREDVIDENI STROŠKI (NA LETNI RAVNI)
Poročanje o družbenih učinkih	DODATNA 41,826.00 €
Odprava poročanja o zaposlovanju delavcev ter (ne)doseganju RAZBREMENI predpisanega obsega prihodkov	20,786.00 €
SKUPAJ	21,040.00 €

Povzetek analize

Alternativa 1

Naziv alternative:	Omogočanje izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
Opis alternative:	Zakon na novo opredeljuje pomene izrazov socialna ekonomija, socialno podjetništvo in socialno podjetje ter daje možnost pridobitve statusa socialnega podjetja tudi invalidskih podjetjem in zaposlitvenim centrom, s čemer se sledi privzeti praksi EK. Razveljavi se uredba, ki določa dejavnosti socialnega podjetništva in omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ukinja se možnost izplačila dobička ter omejitve plač, na novo pa se uvaja uredba za spremljanje družbenih učinkov. Odpravlja se tip A in B socialnih podjetij ter poenostavlja poročanje in ohranjanja statusa socialnih podjetij ter vodenje evidence.

1. Neto stroški na gospodarstvo

Vrsta stroškov	Skupaj
Enkratne koristi	/
Periodični stroški	21,040.00 €
SKUPAJ	21,040.00 €

2. Opredelitev stroškov

PERIODIČNI STROŠKI / KORISTI

Obveznosti		Skupaj
Odprava poročanja o zaposlovanju delavcev ter (ne)doseganju predpisanega obsega prihodkov	Korist (+)	20,786.00 €
Poročanje o družbenih učinkih	Strošek (-)	41,826.00 €
SKUPAJ STROŠKOV:		21,040.00 €

3 Kvalitativni učinki alternative 1

Kako predlog predpisa vpliva na pravno varnost?	Nima vpliva
Obrazložitev: Nima vpliva.	
Kako predlog predpisa vpliva na nelojalno konkurenco?	Nima vpliva
Obrazložitev: Ne vpliva, saj je v 2. členu jasno določeno, da so dejavnosti socialnega podjetništva tiste, ki zagotavljajo dodatno ponudbo proizvodov in storitev za večjo kvaliteto življenja ljudi ali bivanja v okolju, krepijo družbeno solidarnost in kohezijo ali zagotavljajo doseganje enega ali več drugih ciljev iz prvega odstavka 3. člena tega zakona in s tem javni interes, s spodbudami ali olajšavami iz javnih sredstev pa ne predstavljajo izkrivljanja konkurence.	
Kako predlog predpisa vpliva na problematiko dela na črno in sivo ekonomijo?	Nima vpliva
Obrazložitev: Nima vpliva.	
Kako predlog predpisa vpliva na produktivnost?	Nima vpliva

Obrazložitev: Nima vpliva.	
Kako predlog predpisa vpliva na delovne pogoje, naložbe v kadrovske vire oz. nove zaposlitve?	Nima vpliva
Obrazložitev: Predlog predpisa vpliva pozitivno, saj spreminja prostovoljsko delo, ki je bilo do sedaj praviloma vključeno v delovanje socialnih podjetij, z novim predlogom predpisa pa se prostovoljsko delo sicer dopušča, nikakor pa na njem ne temelji.	
Kako predlog predpisa vpliva na naložbe v raziskave in razvoj?	Nima vpliva
Obrazložitev: Nima vpliva.	

Podrobna analiza

Alternativa 1

Naziv alternative:	Omogočanje izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
Opis alternative:	Zakon na novo opredeljuje pomene izrazov socialna ekonomija, socialno podjetništvo in socialno podjetje ter daje možnost pridobitve statusa socialnega podjetja tudi invalidskih podjetjem in zaposlitvenim centrom, s čemer se sledi privzeti praksi EK. Razveljavi se uredba, ki določa dejavnosti socialnega podjetništva in omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ukinja se možnost izplačila dobička ter omejitve plač, na novo pa se uvaja uredba za spremljanje družbenih učinkov. Odpravlja se tip A in B socialnih podjetij ter poenostavlja poročanje in ohranjanja statusa socialnih podjetij ter vodenje evidence.

Obveznost 1.1: Poročanje o družbenih učinkih

Zap. št.	Aktivnost	Učinek	Populacija	Frekvenca	Na enoto	Skupaj
1.1.1	Priprava in posredovanje poročila	Strošek (-)	253.00	LETNO	165.32 €	41,826.00 €
SKUPAJ STROŠKI:					165.32 €	41,826.00 €

Opis populacije:

1.1.1: Ročna populacija; Registrirana socialna podjetja

Obveznost 1.2: Odprava poročanja o zaposlovanju delavcev ter (ne)doseganju predpisanega obsega prihodkov

Zap. št.	Aktivnost	Učinek	Populacija	Frekvenca	Na enoto	Skupaj
1.2.1	Priprava in posredovanje poročila	Korist (+)	253.00	LETNO	82.16 €	20,786.00 €
SKUPAJ KORISTI:					82.16 €	20,786.00 €

Opis populacije:

1.2.1: Ročna populacija; Registrirana socialna podjetja